

Милка Докузова
Ана Рафаиловска
Павел Вељаноски

Алатки за евалуација на јавни простори

Преглед на јавни простори
и студии на случај-Скопје
(2018-2023)

Милка Докузова
Ана Рафаиловска
Павел Вељаноски

Алатки за евалуација на јавни простори

Преглед на јавни
простори и студии
на случај - Скопје
(2018-2023)

Скопје, ноември 2023

Содржина

1	Јавен отворен простор во станбените населби, планирање и управување	4
2	Методологија на истражувањето	8
3	Преглед на изградени јавни отворени простори по општини	19
4	Шест јавни отворени простори - применети алатки	51
5	Заклучоци	100
6	Прашалник	122

1. Јавен отворен простор во станбените населби, планирање и управување

Актуелните светски политики за урбаните средини се насочени кон овозможување квалитетно живеење во градовите. Во дискусијата за одлучувачките фактори за добар град, а воедно и одредници за проценка на урбаните состојби, отворените јавни простори се издвојуваат како засебен и мошне значаен елемент. Тие, соодветно на своето присуство, облик и програма, може значително да придонесат за животворноста и отпорноста на градовите.

Процесот на обезбедување на квалитетна животна средина ги засега сите аспекти од животот на граѓаните, а воедно и просторите во кои тие се отелотворуваат, тргнувајќи од примарната активност – домувањето. Категоријата на слободен и отворен простор во станбените населби е екстензија на станот и според повеќе автори (Geddes, Corbusier, Petrovich), од почетокот на XIX век наваму, при конципирањето на станбените комплекси, домувањето треба да подразбере разни активности, престојување и социјализација во природна средина. Отворениот простор го надополнува станбениот, проширувајќи го живеалиштето надвор и наоколу.

Така, според ОЕЦД¹ квалитетот на условите за домување се оценуваат, меѓу другото, со помош на индикаторот „надворешен отворен простор“. Појдовната точка е дека домувањето треба да обезбеди и да овозможи прибежиште за човекот, неговото здравје, физичка сигурност, приватност, општествена интеграција, личен развој, рекреација и др., што се обезбедува, како во внатрешниот, така и во надворешниот простор. Согласно ОЕЦД на благосостојбата во резиденцијалниот сектор може поволно

¹OECD (2021). Housing Policy Toolkit – Synthesis Report

да влијае промовирањето на физичка активност, пешачење и возење велосипед, со цел намалување на загадувањето на воздухот, бучавата и инциденцата на респираторни заболувања; исто така, може да ги намали ефектите од урбаните топлински острови и термичкиот стрес за време на периоди на високи температури. Понатаму, чувството на еднаквост произлегува од бројот и квалитетот на (еколошки, економски и социјални) можности во соседството, додека во населби каде што инфраструктурата на соседството е соодветна и со висок квалитет (наспроти деградираните изградени средини) често се регистрирани намалени стапки на насилство и криминал.

Поимот отворен јавен простор во градовите подразбира широка палета на категории на простори и нивни типологии, но во рамките на станбените комплекси нивната застапеност е подредена на концептот на домувањето, кое ја дефинира нивната програмска разновидност и функционална структурираност. Во рамките на станбените групации најчесто се среќаваат: парковите, зелените скверови, заштитното зеленило, детските игралишта, спортските терени, просторите за социјализација и слично. Често, овие простори претставуваат флексибилни површини кои може да поддржат повеќе од една функција и нивното користење не се врзува стриктно со одредена група на корисници, ами истите се отворени за различни групи на корисници и нивните флукуирачки потреби.

При планирањето, отворениот јавен простор произлегува од потребите на една или повеќе групи на граѓани со заеднички потреби, бројот на населението и неговата возрасна структура, распоредот на населението во околните станбени капацитети, расположливоста на неизграден простор, расположливите комуникациски врски и можноста за воспоставување на нови, расположливите ресурси на институцијата која управува со конкретните простори, претпоставените идни трансформации на станбената групација и нејзината структура итн.

На територијата на градот Скопје, во рамките на разновидните станбени групации, плански предвидените јавни отворени простори се често со различна зафатнина, програма и опременост. Друга карактеристика на градските општини, а во релација со капацитетите од отворен јавен простор, е тоа што соодносот меѓу бројноста на населението и расположливите површини од јавен карактер често осцилира, а просторите како резултат на истото добиваат повеќе различни функции. Уште една појава која ги поврзува овие простори во различните делови на градот е секако повторливоста на одредена програма, независно од расположливиот простор, како и репликативноста на одредени просторни композиции и опрема.

Потребата од овие простори, нивното димензионирање, позиционирање на територијата на едно соседство, како и нивното опремување, се делумно регулирани. Општините или Град Скопје, кои во соработка со други државни институции ги планираат, управуваат и одржуваат овие простори, во дослук со граѓаните, се задолжени да постапуваат и да го уредуваат просторот за живеење во согласност со актуелните потреби и регулативи. Сепак, во реалноста оваа постапка за уредување на станбената околина, особено при процесите на нејзина трансформација, често резултира со простори кои немаат соодветна програмска сложеност, капацитативно се ограничени, не ги поседуваат соодветните препорачани или пропишани карактеристики, а како резултат на тоа не ја вршат очекуваната функција на прибежиште за околното население.

2. Методологија на истражувањето

2.1 НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРВАТА ФАЗА ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Предмет на ова истражување се јавните отворени простори изградени на територија на Град Скопје, за периодот од 2018 до 2023 година, поконкретно од 30.06.2018 до 30.06.2023 година. Под **јавни отворени простори** се подразбираат сите јавни површини на отворено, кои нудат содржини за сите граѓани или за одредени фокусни групи на корисници. Предмет на оваа анализа се јавните отворени простори во станбените населби со потесен опсег на функции, група од која се исклучени колските сообраќајници со сите свои елементи, освен појасите на заштитно зеленило.

Истражувачката цел е да се утврди интересот кај општините за изградба на нови јавни отворени простори, да се направи преглед на динамиката на нивна изведба, да се согледа начинот на планирање и проектирање на јавни простори, да се направи нивна категоризација во согласност со доминантната програмска активност, да се утврди застапеноста на различните категории по општини, како и квалитативно да се оцени потесен избор (шест) од новоизградените и реконструирани јавни простори. За потребите на истражувањето, направен е хронолошки пресек на сите новоизградени и реконструирани јавни простори во сите 10 општини на територијата на Град Скопје, за период од 5 години. Дополнително, направена е селекција на 6 јавни отворени простори од вкупниот број на попишани и категоризирани јавни простори и истите се предмет на продлабочена анализа во ова истражување, преку тематски прашалници и анкети.

Периодот од 5 години е земен за референтен имајќи предвид дека временската рамка и употребен циклус на материјалите и реквизитите во еден јавен отворен простор е 5 години. Претпоставката е дека во овој период се одвива

нивна оптимална употреба, дека се во состојба на непречено манипулирање и сл., се базира на сознанијата за материјалите кои вообичаено се употребуваат за изведба и опремување на јавните отворени простори на територија на градот Скопје, на културата на користење на јавното добро, како и на степенот и редовноста при одржувањето на овие простори од страна на надлежните служби.

2.2 ПРИБИРАЊЕ ПОДАТОЦИ

Во првата фаза од истражувањето беа доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер до сите 10 општини во Скопје, како и до Град Скопје, во кое беа побарани листи од новоизведени или реконструирани јавни простори во периодот од 2018 до 2023 година, на територијата на секоја од општините, соодветно категоризирани по намена и со прецизна локација дефинирана преку бројот на катастарска парцела или улица. Со оглед дека отсуствува усогласено категоризирање на јавните отворени простори кај надлежните институции, за потребите на истражувањето воспоставена е **наменска категоризација на јавните отворени простори** во согласност со доминантната функција, а која е направена со вкрстување на информациите од општините и теренско испитување на постојната состојба. Така во рамките на оваа категоризација се разликуваат:

- детски игралишта
- спортски игралишта
- скверови
- паркови
- пешачки улици
- кровни градини

Дополнителна спецификација е направена согласно развојот на предметниот простор, односно спроведена

е поделба на **реконструирани** и **новоизградени** јавни отворени простори. Спецификацијата „реконструиран“ јавен отворен простор ги опфаќа јавните отворени простори, чија материјална состојба била променета, додека програмската се задржала или незначително се видоизменила во однос на претходната. Процесот на реконструкција кај овие простори подразбира: обновени пешачки површини, заменети реквизити, заменета, надградена или нова опрема и сл. Наспроти тоа, „новоизграден“ се однесува на јавните отворени простори, кои подразбираат новооформен јавен простор на отворено, во кој е инкорпорирана нова, обновена, значително различна од првичната или дотогаш непостоечка програма.

Во рамките на првата фаза и како дел од дописничкото истражување, а со цел увид во процесот на планирање и проектирање на овие простори, беше побарана информација за тоа дали општините во истиот период распишале јавен конкурс за изработка на идејно решение за уредување на јавен простор. Во случај на позитивен одговор од нив беше побарано да наведат за кој јавен простор станува збор и дали изведената состојба е во согласност со идејното решение.

Истражувачкиот процес во првата фаза имаше бавен прогрес, имајќи предвид дека само две општини, од вкупно десет, доставија одговор во рамките на законскиот рок од 20 дена, а во согласност со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (101/2019). Град Скопје, исто така, се вбројуваше во единиците на локална самоуправа кои не доставија одговор на барањето за слободен пристап до информации од јавен карактер во законски предвидениот рок. Во согласност со член 27 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер (101/2019), барателот има право на жалба до Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер во рок од 15 дена. Оваа можност беше искористена и беа доставени вкупно 9 жалби, по што преостанатите општини доставија одговор. Дел од општините одговорија конкретно во согласност со поставените прашања, но дел споделија

податоци, кои беа или парцијални или непрецизни. Беше побарано допрецизирање на информациите од 4 општини, но резултатот од оваа фаза повторно не понуди податоци кои можеа директно да се вклучат во истражувачкиот процес и беа подложени на дополнителни проверки. И покрај барањето за појаснување и дополнување на податоците, Општина Карпош, Град Скопје и Општина Сарај не одговорија до крајот на ова истражување (Табела 1).

Табела 1: Преглед на доставени барања и одговори до единици на локална самоуправа (ЕЛС)

ЕЛС	Барање (да/не)	Одговор во рок (да/не)	Целосен (да/не)	Појаснување и дополнување	Жалба	Одговор по жалба	Забелешка
Аеродром	12.08.2023	Да	Не	Да (немаат информации)	/	/	/
Бутел	12.08.2023	Не	Да	Не	05.09.2023	20.09.2023	/
Гази Баба	12.08.2023	Не	Да	Да (одговорено)	05.09.2023	05.09.2023	Повлечена жалба
Горче Петров	12.08.2023	Не	Да	Не	05.09.2023	19.09.2023	/
Карпош	12.08.2023	Не	Не	Да (не е одговорено)	05.09.2023	25.09.2023	Повторна жалба*
Кисела Вода	12.08.2023	Не	Не	Да (немаат информации)	05.09.2023	14.09.2023	/
Сарај	12.08.2023	Не	Не	Да (не е одговорено)	05.09.2023	29.09.2023	/
Центар	12.08.2023	Не	Не	Да (одговорено)	05.09.2023	07.09.2023	/
Чаир	12.08.2023	Не	Да	Не	05.09.2023	22.09.2023	/
Шуто Оризари	12.08.2023	Да	Да	Не	/	/	/
Град Скопје	14.08.2023	Не	Не	Да (не е одговорено)	05.09.2023	04.10.2023	Повторна жалба*

Информациите кои недостасуваа и/или за кои дел од општините се изјаснија дека не ги поседуваат, беа прибирани по пат на вкрстена проверка, користејќи ги јавно достапните информации на Агенцијата за катастар за недвижности, објавите на официјалните веб-страници на општините и Град Скопје, информациите достапни на платформата Google Maps, како и преку теренска проверка на оние јавни простори за кои не можеше со сигурност да се утврди состојбата, категоризацијата и точната локација. Дополнителни информации, како што е податокот за годината на изведба на секој од напишаните јавни простори беше извлечен од разни објави во медиуми кои се однесуваат на активностите на општините. За дел од јавните простори, претежно лоцирани

на периферијата на градот Скопје, не можеше да се обезбеди ваков податок, па оттука не беше возможно да се направи општ хронолошки пресек за динамиката на изведба на јавни отворени простори за целата територија на градот.

На крајот од првата фаза, а по завршувањето на сите проверки, изготвени се табеларни прикази, со категоризирани јавни отворени простори, за секоја општина засебно. Регистрирани се **вкупно 364 новоизградени или реконструирани јавни простори** на територија на Град Скопје, од кои **149 детски игралишта, 106 спортски игралишта, 23 скверови, 79 паркови, 5 пешачки улици и 2 кровни градини** (Табела 2). Имајќи предвид дека станува збор за сериозен опфат, односно прибирањето на податоци се однесува на целокупната територија на градот Скопје, неопходно е да се напомене дека постои простор за маргинална грешка во запишувањето на просторите, кои биле изведени или реконструирани во последните 5 години.

Табела 2: Преглед на вкупен број на новоизведени и реконструирани јавни простори по општини (2018-2023)

Општина	Површина (км²)	Број на жители (2021)	Новоизведени	Реконструирани	Вкупно
Аеродром	21,85	77.735	32	39	71
Бутел	60,75	37.968	16	17	33
Гази Баба	110,86	69.626	28	36	64
Горче Петров	66,93	44.844	15	15	30
Карпош	105	63.760	15	25	40
Кисела Вода	46,86	61.965	18	31	49
Сарај	229,06	38.399	1	3	4
Центар	7,52	43.893	5	41	46
Чаир	3,52	62.586	10	15	25
Шуто Оризари	7,48	25.726	2	0	2
Вкупно:			142	222	364

2.3 ИЗБОР НА ЛОКАЦИИ ЗА ПРОДЛАБОЧЕНА АНАЛИЗА

Во втората фаза, интересот на истражувањето се стеснува на една специфична типологија на јавни отворени простори, попрецизно таа што се јавува во непосредната околина на станбените блоковски формации. Од вкупниот попишан број на јавни простори на територија на Град Скопје, направена беше селекција на 6 јавни простори, од кои 2 се наоѓаат во Општина Центар, 2 во Општина Аеродром и 2 во Општина Карпош. Изборот на јавни простори беше направен користејќи ги следните критериуми:

- **типологија** (да се лоцирани во рамки на станбени комплекси)
- **програмска комплексност** (да содржи минимум 2 програмски активности или да има специфична намена)
- **диспозиција** (да се позиционирани помеѓу објекти за колективно домување или на граница помеѓу објекти за колективно домување и високофреквентни улици/булевари)

Во рамките на оваа истражувачка фаза, предмет на понатамошна, подлабока анализа се следните простори (Табела 3):

Табела 3: Преглед на избрани јавни простори за анализа

Ознака	Година	Назив	Категорија	Површина (м2)	Инвеститор
Ц1	2019	Кровна градина - ГТЦ	Кровна градина / Сквер	1607	Град Скопје / UNDP
Ц2	2021	Детско и спортско игралиште „Славка Недик“	Детско игралиште / Спортско игралиште	1135	Општина Центар
К1	2020	Инклузивно детско игралиште - Веро Тафталиџе	Детско игралиште / Парк	741,5	Државна лотарија
К2	2018	Урбан сквер „Нерези“	Сквер / Детско игралиште / Парк	3722,6	Општина Карпош
А1	2020	Зелен сквер „Марче паркче“	Сквер / Парк	1855	Град Скопје / СкопјеЛаб
А2	2020	Урбан парк покрај ул. Пандил Шишков	Сквер / Парк / Детско игралиште / Спортско игралиште / Пешачка улица	4343,6	Општина Аеродром

Табела 4: Преглед на програмски активности, типологија и диспозиција на избраните јавни простори

Ознака	Доминантни програмски активности	Придружни програмски активности	Типологија	Диспозиција
Ц.1	1	1	станбен и трговско-деловен комплекс	рабен
Ц.2	2	0	станбен комплекс	внатрешен
К.1	1	1	станбен комплекс	рабен
К.2	2	1	станбен комплекс	внатрешен
А.1	2	0	станбен комплекс	рабен
А.2	4	1	станбен комплекс	внатрешен

2.4 НАЧИН НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ВТОРАТА ФАЗА ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Втората фаза на истражувањето се спроведува преку две помошни алатки: тематски прашалници и анкета на стационарни активности. Изготвени беа 6 тематски прашалници и 1 анкетен образец, преку кои се мереа различни квалитативни и квантитативни аспекти и појави во јавните простори (Прилог 1-7), по примерот на Jan Gehl² и Urban95³. Тематските прашалници и анкетниот образец беа формулирани во согласност со потребите и целите на истражувањето, притоа земајќи ја предвид и потребата за анализа на специфичните аспекти, кои беа препознаени кај постоечките јавни простори на територија на градот Скопје, во првата истражувачка фаза и при нивното попишување. Важно е да се напомене дека овие тематски прашалници и анкетен образец нудат само еден начин од многуте можни, преку кои може да се мапираат / измерат / оценат различни квалитативни и квантитативни карактеристики на јавните отворени простори. Истите не се конечни и се замислени како отворени, надградливи, кои може да се прошируваат

²Jan Gehl Institute (2000). Twelve Key Quality Criteria Toolkit

³Bernard van Leer Foundation and Jan Gehl People (2018). Toolkit for measuring urban experiences of young children

и дополнуваат во зависност од потребите и специфичните теми кои корисникот сака да ги опфати со мерењето.

2.4.1 Оценка на квалитативните особености на јавните простори преку тематски прашалници

Тематските прашалници, кои беа изготвени за потребите на ова истражување имаа за цел да дадат индикативни проценки за одредени квалитативни аспекти на разгледуваните јавни простори. Процесот предвидуваше шест тематски фази кои набљудувачот го водат при набљудувањето на просторот насочувајќи ја неговата перцепција. Од секој набљудувач се очекуваше да го согледа просторот во целина, како и неговата интегрираност во непосредниот контекст, за низ процесот неговата субјективна перцепција да ја доведе до задоволителна објективна проценка на состојбите. Овој процес предвидуваше мапирање преку цртеж, документирање преку фотографија и текстуални записи за различните појави и состојби. Дополнително, како задача беше зададена повеќекратна посета и беше овозможено ревидирање на одговорите во случај на превид или пребрзо донесен заклучок.

Темите на прашалниците произлегоа од природата и општите стандарди и критериуми за отворените јавни простори:

1. Основни податоци
2. Пристапност
3. Комфор
4. Безбедност
5. Урбана опрема
6. Зеленило

Постапката на пополнување на првиот прашалник отстапуваше од таа за останатите шест и се состоеше од вкрстено прибирање и проверка на податоци за просторот,

за што беа консултирани надлежните институции, државниот катастар, тематски објави на медиуми и сл. За преостанатите прашалници, од 2 до 6, постапката се одвиваше на терен, подразбираше мапирање преку цртеж, изработуван на самото место, комбинирано со текстуални описи и одговарање на конкретни прашања. Конечно информациите кои беа прибрани и се однесуваа на споменатите теми во заемна интерференција создаваа сликовит приказ на состојбите во рамките и околу набљудуваните отворени јавни простори.

2.4.2 Мапирање на стационарните активности

Мапирањето на стационарните активности се вршеше преку претходно изготвен анкетен образец (Прилог 7). Целта на оваа анкета е да ги мапира основните и најчести активности во јавните отворени простори, да ги забележи начините на користење на просторот, истите да ги стави во корелација со присуството на различни возрастни категории, како и со потенцијалот за здружување на истите заради споделените интереси.

Анкетирањето беше тестирано кај сите шест простори, по што, истото ревидирано, беше спроведено на секоја од локациите. Пополнувањето на анкетниот образец за мапирање на стационарните активности се вршеше на терен, во четири наврати, односно во два термини (претпладне и попладне) во работен и во неработен ден (недела), за секоја од избраните локации. Преку оваа анкета се документираа активностите на 20 поединци, кои во прецизиран и воедначен временски период од 20 минути, се присутни во тој простор. Дополнително, се забележуваа следните отстапки:

- доколку квотата од 20 поединци е исполнета во зададениот рок, набљудувањето е продолжено до максимум 60 минути, но оваа отстапка се забележува во образецот
- доколку во интервалот од 60 минути не е возможно да

се документираат активности на 20 поединци, бидејќи нема толкава посетеност на самото место, тогаш анкетата се затвора со онолку податоци колку што било возможно да се соберат во рамки на дадениот интервал

- во случај кога исполнувањето на квотата е во првите 5 до 10 минути од отпочнувањето на мерењето анкетата се затвора, но броењето продолжува до навршени 20 минути и истото се наведува како белешка во истата.

Иако наликува на анкета која има потенцијал да ја мери фреквенцијата на луѓе во различни просторно-временски околности, а во рамките на утврден временски интервал, сепак, оваа анкета нема таква цел. Секако, таа би можела со извесни адаптации (оведување зачестени и фиксни временски интервали на мерење, подолгорочно следење на одредена појава во одреден простор и сл.) да се реструктурира и применува и во таков истражувачки контекст.

Конечно, врз резултатите од процесот на мапирање на стационарните активности, освен варијаблите како работен/неработен ден или претпладне/попладне, кои беа земени предвид, може да влијаат и други околности, меѓу кои: моменталните временски услови, годишното време, општествено-политичката состојба и многу други, кои во вака ограничен истражувачки процес не можеше да бидат вклучени и секако оставаат простор за извесна грешка при мапирањето.

Ограниченоста на истражувачкиот процес, во однос на ресурсите време и истражувачи, делумно се надоместува со вкрстување на информациите и податоците прибрани преку преплетувањето на двете применети алатки, тематските прашалници и анкетниот образец. Со понатамошна анализа и преклопување на поединечните сетови од податоци може да се направи пресек низ состојбата на набљудуваните простори и притоа да се согледаат причинско-последичните врски помеѓу просторните конфигурации и различните форми на користење на просторот.

3. Преглед на изградени јавни отворени простори по ОПШТИНИ

Општина

Аеродром

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Спортско игралиште Ново Лисиче, кај сините кули	41.98352, 21.47321	Спортско игралиште	Реконструиран
2	2018	Спортско игралиште Ново Лисиче	41.98561, 21.47873	Спортско игралиште	Реконструиран
3	2019	Зелен плоштад помеѓу ул. „Февруарски поход“ и ул. „Тодор Чангов“	41.98209, 21.48148	Парк	Реконструиран
4	2019	Зелен плоштад кај бул. „Србија“ (спроти кулите Џевахир)	41.97916, 21.46778	Парк	Реконструиран
5	2019	Парк за миленици во „Реонски центар“	41.97819, 21.47561	Парк	Новоизведен
6	2019	Парк за миленици „Аеродром“	41.98213, 21.47007	Парк	Новоизведен
7	2019	Парк за миленици „Пет парк“	41.98547, 21.47240	Парк	Новоизведен
8	2019	Парк за миленици „Дог парк“	41.98527, 21.46265	Парк	Новоизведен
9	2019	Спортско игралиште, зад ТЦ Бисер, меѓу три кули	41.98345, 21.46402	Детско игралиште	Реконструиран
10	2019	Спортско игралиште „Ентер“	41.98218, 21.46685	Спортско игралиште	Реконструиран
11	2020	Велоштад - Паркинг за велосипеди	41.99064, 21.44642	Сквер	Новоизведен
12	2020	Детско игралиште кај поликлиника „Јане Сандански“	41.98450, 21.45683	Детско игралиште	Реконструиран
13	2020	Детско игралиште кај градинка „Срничка“	41.98831, 21.46560	Детско игралиште	Реконструиран
14	2020	Сквер во Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“	41.98550, 21.45320	Сквер	Новоизведен
15	2020	Зелена зона во Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“	41.98559, 21.45283	Парк	Новоизведен
16	2020	Спортско игралиште во Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“	41.98572, 21.45260	Спортско игралиште	Новоизведен
17	2020	Детско игралиште во Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“	41.98542, 21.45314	Детско игралиште	Новоизведен
18	2020	Пешачка улица во Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“	41.98587, 21.45221	Пешачка улица	Новоизведен
19	2020	Спортско игралиште Острово	41.98998, 21.45109	Спортско игралиште	Реконструиран
20	2020	Детско игралиште Острово	41.98996, 21.45087	Детско игралиште	Реконструиран
21	2020	Зелен сквер, меѓу бул. „Јане Сандански“ и ул. „Владимир Комаров“ кај „Палма“ Аеродром	41.98878, 21.45432	Парк	Новоизведен
22	2020	Зелен сквер „Марче паркче“	41.98848, 21.45634	Парк	Новоизведен
23	2020	Парк кај железничка станица - н.м. Мичурин	41.98810, 21.44295	Парк	Новоизведен
24	2020	Детско игралиште во парк кај железничка станица - н.м. Мичурин	41.98816, 21.44318	Детско игралиште	Новоизведен
25	2020	Сквер во парк „Бојмија“	41.99118, 21.44910	Сквер	Реконструиран
26	2020	Детско игралиште во парк „Бојмија“	41.99108, 21.44926	Детско игралиште	Новоизведен
27	2020	Спортско игралиште во парк „Бојмија“	41.99137, 21.44878	Спортско игралиште	Новоизведен
28	2020	Зелена зона во парк „Мичурин“	41.98717, 21.44777	Парк	Реконструиран
29	2020	Сквер во парк „Мичурин“	41.98681, 21.44859	Сквер	Реконструиран
30	2020	Детско игралиште во парк „Мичурин“	41.98668, 21.44886	Детско игралиште	Реконструиран
31	2020	Спортско игралиште во парк „Мичурин“	41.98696, 21.44824	Спортско игралиште	Реконструиран
32	2020	Парк кај поликлиника „Јане Сандански“	41.98433, 21.45713	Парк	Новоизведен
33	2020	Спортско игралиште во близина на ООУ „Ѓорѓија Пулевски“	41.98804, 21.46571	Спортско игралиште	Реконструиран
34	2020	Спортско игралиште Горно Лисиче, во дворот на ООУ „Гоце Делчев“	41.96999, 21.48665	Спортско игралиште	Реконструиран
35	2020	Детско игралиште Горно Лисиче, во дворот на ООУ „Гоце Делчев“	41.97000, 21.48622	Детско игралиште	Реконструиран

Општина

Аеродром

Бр.	Година	Назив / Именување
36	2020	Зелена зона во Урбан парк покрај ул. „Методија Шаторов Шарло“
37	2020	Сквер во Урбан парк покрај ул. „Методија Шаторов Шарло“
38	2020	Детско игралиште во Урбан парк покрај ул. „Методија Шаторов Шарло“
39	2020	Детско игралиште на бул. „Србија“
40	2020	Детско игралиште „Шарло“
41	2020	Спортско игралиште „Шарло“
42	2020	Детско игралиште Ново Лисиче, кај „Хелиум“
43	2020	Спортско игралиште „Браун“
44	2020	Детско игралиште „Јане Сандански“, кај поранешна „Стела“
45	2021	Детско игралиште
46	2021	Сквер зад ТЦ „Бисер“
47	2021	Детско игралиште кај градинка „Лале“
48	2021	Парк „Нирнберг“
49	2021	Детско игралиште Ново Лисиче, во близина на ул. „Тоше Проески“
50	2021	Спортски центар „Марко Божиновски“ - Стадионче
51	2021	Сквер во Парк „9 Мај“ покрај бул. „Трета македонска бригада“
52	2021	Спортско игралиште во Парк „9 Мај“ покрај бул. „Трета македонска бригада“
53	2021	Детско игралиште во Парк „9 Мај“ покрај бул. „Трета македонска бригада“
54	2021	Зелена површина на бул. „Трета македонска бригада“ пред згради број 45 и 47
55	2021	Детско игралиште Ново Лисиче
56	2022	Спортско игралиште „Големик“
57	2022	Детско игралиште „Големик“
58	2022	Детско игралиште во парк „Реонски центар“
59	2022	Зелена површина кај бул. „Србија“ (вело и пешачка патека)
60	2022	Детско игралиште во парк „Реонски центар“
61	2022	Спортско игралиште „Никола Христовски Кољо“
62	2022	Спортско-рекреативен полигон во дворот на ООУ „Ѓорѓија Пулевски“
63	2022	Спортско игралиште во н.м. Лисиче
64	2022	Кошаркарско игралиште „Јане Сандански“, кај поранешна „Стела“
65	2022	Детско игралиште во Стар Аеродром
66	2023	Спортско игралиште „Мрежички“
67	2023	Спортско игралиште во дворот на ООУ „Љубен Лапе“
68	2023	Спортско игралиште Долно Лисиче
69	2023	Детско игралиште Долно Лисиче
70	2023	Спортско игралиште во близина на ТЦ „Три Бисери“, Игралиште „Патрик“
71	2023	Детско игралиште во близина на ТЦ „Три Бисери“

Локација / Координати	Категорија	Состојба
41.98657, 21.45266	Парк	Новоизведен
41.98647, 21.45342	Сквер	Новоизведен
41.98638, 21.45299	Детско игралиште	Новоизведен
41.98701, 21.47283	Детско игралиште	Новоизведен
41.98727, 21.45430	Детско игралиште	Новоизведен
41.98729, 21.45414	Спортско игралиште	Новоизведен
41.98150, 21.47551	Детско игралиште	Новоизведен
41.98544, 21.47016	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98839, 21.47130	Детско игралиште	Реконструиран
41.98269, 21.46702	Детско игралиште	Реконструиран
41.98446, 21.46511	Сквер	Реконструиран
41.98561, 21.46981	Детско игралиште	Реконструиран
41.98176, 21.47585	Парк	Реконструиран
41.98625, 21.47595	Детско игралиште	Новоизведен
41.98135, 21.47789	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98011, 21.46002	Сквер	Новоизведен
41.98026, 21.46006	Спортско игралиште	Новоизведен
41.98014, 21.45983	Детско игралиште	Новоизведен
41.98012, 21.45888	Парк	Новоизведен
41.98410, 21.47450	Детско игралиште	Реконструиран
41.98051, 21.48008	Спортско игралиште	Новоизведен
41.98042, 21.47998	Детско игралиште	Новоизведен
41.97967, 21.47259	Детско игралиште	Реконструиран
41.98436, 21.47254	Пешачка улица	Реконструиран
41.97925, 21.47430	Детско игралиште	Реконструиран
41.98668, 21.47621	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98957, 21.46433	Спортско игралиште	Реконструиран
41.97574, 21.47233	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98771, 21.47019	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98775, 21.45765	Детско игралиште	Новоизведен
41.99045, 21.46623	Спортско игралиште	Реконструиран
41.98496, 21.46017	Спортско игралиште	Реконструиран
41.95853, 21.53900	Спортско игралиште	Реконструиран
41.95860, 21.53877	Детско игралиште	Реконструиран
41.99035, 21.46174	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99021, 21.46115	Детско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Ул. „Боца Иванова“ од кружниот тек до ЈП „Водовод и канализација“	42.02884, 21.43475	Парк	Реконструиран
2	2020	Инклузивно игралиште во ООУ „Живко Брајковски“	42.03126, 21.44731	Детско игралиште	Новоизведен
3	2020	Парк на ул. „Коце Металец“	42.00989, 21.46087	Парк	Реконструиран
4	2020	Бул. „Х. Т. Карпош“ - потег од ул. „Натанаил Кучевишки“ до надвозник на обиколница	42.03392, 21.45215	Парк	Новоизведен
5	2020	Парк на ул. „Џетинска“	42.02794, 21.44515	Парк	Новоизведен
6	2020	Инклузивно детско игралиште	42.03128, 21.44734	Детско игралиште	Новоизведен
7	2021	Игралиште во ООУ „Ацо Шопов“	42.06294, 21.45279	Спортско игралиште	Реконструиран
8	2021	ЈОУДГ „11 Октомври“ клон „Страшо Пинџур“	42.03168, 21.44743	Детско игралиште	Реконструиран
9	2022	Фудбалско игралиште во с. Љубанци	42.10369, 21.46310	Спортско игралиште	Реконструиран
10	2022	Игралиште во ООУ „Панајот Гиновски“	42.02087, 21.45229	Спортско игралиште	Реконструиран
11	2022	Фудбалско игралиште на ул. „Радишанска“ - н.м. Расадики	42.04789, 21.44975	Спортско игралиште	Реконструиран
12	2022	Парк на ул. „Радишанска“ - н.м. Расадики	42.04736, 21.44958	Парк	Реконструиран
13	2022	Фитнес зона кај спортско-рекреативен центар „Македонија“	42.05494, 21.45225	Спортско игралиште	Новоизведен
14	2022	Парк кај спортско-рекреативен центар „Македонија“	42.05548, 21.45253	Парк	Новоизведен
15	2022	Спортско-рекреативен центар „Македонија“ - детско игралиште	42.05448, 21.45223	Детско игралиште	Новоизведен
16	2022	Спортско-рекреативен центар „Македонија“ - фудбалско игралиште	42.05509, 21.45240	Спортско игралиште	Новоизведен
17	2022	Спортско-рекреативен центар „Македонија“ - кошаркарско игралиште	42.05492, 21.45236	Спортско игралиште	Новоизведен
18	2022	Парк „Олимписки сон“	42.04030, 21.44393	Парк	Реконструиран
19	2022	Аголот кај ул. „Бутелска“ и ул. „Призренска“	42.03905, 21.44756	Парк	Новоизведен
20	2022	Зелен појас / Парк на ул. „Бутелска“	42.02957, 21.44482	Парк	Реконструиран
21	2022	Игралиште во ООУ „Ацо Шопов“	42.06283, 21.45214	Детско игралиште	Реконструиран
22	2023	Игралиште во ООУ „Живко Брајковски“	42.03094, 21.44732	Спортско игралиште	Реконструиран
23	2023	Игралиште во ООУ „Св. Климент Охридски“	42.03438, 21.40955	Спортско игралиште	Реконструиран
24	2023	Игралиште во Скопје Север	42.02351, 21.43933	Детско игралиште	Реконструиран
25	2023	Игралиште до ООУ „Гоце Делчев“	42.10560, 21.45428	Детско игралиште	Реконструиран
26	2023	Мал плоштад до ООУ „Живко Брајковски“	42.03070, 21.44767	Сквер	Новоизведен
27	2023	Парк до ООУ „Живко Брајковски“	42.03062, 21.44733	Парк	Реконструиран
28	2023	Игралиште во ООУ „Св. Климент Охридски“	42.03468, 21.40945	Детско игралиште	Новоизведен
29	2023	Детско игралиште кај н.м. Жегровец	42.04323, 21.45983	Детско игралиште	Новоизведен
30	2023	Игралиште во ООУ „Петар Здравковски - Пенко“	42.02235, 21.44304	Детско игралиште	Реконструиран
31	2023	Спортско-рекреативен центар „Го сакам Бутел“ - кошаркарско игралиште	42.03685, 21.45182	Спортско игралиште	Новоизведен
32	2023	Спортско-рекреативен центар „Го сакам Бутел“ - фудбалско игралиште	42.03692, 21.45220	Спортско игралиште	Новоизведен
33	2023	Спортско-рекреативен центар „Го сакам Бутел“ - детско игралиште	42.03700, 21.45213	Детско игралиште	Новоизведен

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Мини плоштад „Коцка“ во н.м. Автокоманда	42.00327, 21.46446	Сквер	Реконструиран
2	2018	Фитнес зона во парк-шума Гази Баба	42.01054, 21.45816	Спортско игралиште	Новоизведен
3	2019	Фудбалско игралиште во СОС Детско село	42.00209, 21.50475	Спортско игралиште	Реконструиран
4	2019	Детско игралиште - ООУ „Вера Јоциќ“ во н.м. Хиподром	41.99531, 21.50907	Детско игралиште	Реконструиран
5	2020	Детско игралиште - парк шума во н.м. Железара	42.01382, 21.45470	Детско игралиште	Реконструиран
6	2020	Детско игралиште во ООУ „25 Мај“ старо школо	/	Детско игралиште	Новоизведен
7	2020	Летниковец - парк-шума н.м. Железара	42.01382, 21.45459	Сквер	Реконструиран
8	2020	Кошаркарско игралиште - парк-шума во н.м. Железара	42.01386, 21.45460	Спортско игралиште	Реконструиран
9	2020	Повеќенаменско спортско игралиште во ООУ „Петар Петровиќ - Његош“	41.96407, 21.56077	Спортско игралиште	Реконструиран
10	2021	Игралиште во ООУ „25 Мај“ старо школо	42.01228, 21.51156	Спортско игралиште	Реконструиран
11	2022	Детско игралиште во н.м. Кирил Петрушевски	41.98764, 21.50103	Детско игралиште	Реконструиран
12	2022	Кошаркарско игралиште во н.м. Колонија	41.96204, 21.56243	Спортско игралиште	Новоизведен
13	2022	Изработка на игралиште со тартан подлога во н.м. Колонија	41.96205, 21.56245	Спортско игралиште	Реконструиран
14	2022	Спортско игралиште во н.м. Кирил Петрушевски	41.98745, 21.50076	Спортско игралиште	Реконструиран
15	2022	Фитнес зона во паркот Триангла	41.99952, 21.49955	Спортско игралиште	Новоизведен
16	2022	Парк Триангла	41.99967, 21.49931	Парк	Реконструиран
17	2022	Детско игралиште во н.м. Триангла	41.99882, 21.49157	Детско игралиште	Новоизведен
18	2022	Детско игралиште во паркот „Методија Андонов - Ченто“	42.00960, 21.50278	Детско игралиште	Новоизведен
19	2022	Парк „Методија Андонов - Ченто“	42.00978, 21.50236	Парк	Новоизведен
20	2022	Детско игралиште во паркот Триангла	41.99972, 21.49864	Детско игралиште	Реконструиран
21	2022	Спортско игралиште во н.м. Керамидница под мост	41.99746, 21.46882	Спортско игралиште	Реконструиран
22	2022	Парк „Скулптура“	42.00711, 21.46446	Парк	Реконструиран
23	2022	Игралиште на ул. „Неготинска“ н.м. Ченто	42.01120, 21.51436	Спортско игралиште	Реконструиран
24	2022	Спортско игралиште во паркот „Методија Андонов - Ченто“	42.01013, 21.50172	Спортско игралиште	Реконструиран
25	2022	Спортско игралиште во н.м. Страчинци до ООУ „Кирил и Методиј“	42.02793, 21.51338	Спортско игралиште	Реконструиран
26	2022	Кошаркарско игралиште - ООУ „Григор Приличев“	42.01473, 21.45864	Спортско игралиште	Реконструиран
27	2022	Мултифункционално игралиште во н.м. Триангла до ООУ „Наум Наумовски - Борче“	41.99944, 21.49872	Спортско игралиште	Реконструиран
28	2022	Детско игралиште во н.м. Керамидница под мост	41.99731, 21.46888	Детско игралиште	Реконструиран
29	2023	Детско игралиште на плоштад „Филип Втори“ во н.м. Автокоманда	42.00151, 21.46183	Детско игралиште	Новоизведен
30	2023	Детско игралиште во склоп на ЈУДГ „25 Мај“ клон „Морковче“ во с. Јурумлери	41.96448, 21.56028	Детско игралиште	Новоизведен
31	2023	Ул. „Перо Наков“ во близина на Кванташки пазар	41.98826, 21.50056	Парк	Реконструиран
32	2023	Спортски Центар „Иван Илиев“ - Стајковци	42.03196, 21.52580	Спортско игралиште	Реконструиран
33	2023	Фитнес зона со тартан подлога во н.м. Керамидница	41.99536, 21.46319	Спортско игралиште	Новоизведен
34	2023	Фудбалско игралиште во н.м. Трубарево - Чукур маало	41.98056, 21.53889	Спортско игралиште	Реконструиран
35	2023	Спортски терен на ул. „Срејко Пужалка“ во Ченто	42.00629, 21.50035	Спортско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
36	2023	Детско игралиште на ул. „Сава Михајлов“	42.00922, 21.51101	Детско игралиште	Реконструиран
37	2023	Спортско игралиште на ул. „Сава Михајлов“	42.00927, 21.51094	Спортско игралиште	Реконструиран
38	2023	Детско игралиште во н.м. Колонија - н.м. Торца Маало	41.96451, 21.56032	Детско игралиште	Новоизведен
39	/	Изградба на детско игралиште со гумена подлога во н.м. Хиподром 2	/	Детско игралиште	Новоизведен
40	/	ООУ „Крум Тошев“ - н.м. Трубареве	41.98327, 21.52776	Спортско игралиште	Реконструиран
41	/	Игралиште во н.м. Смиловци	42.03433, 21.49046	Спортско игралиште	Реконструиран
42	/	Игралиште во ООУ „Наум Охридски“	42.07133, 21.50321	Спортско игралиште	Реконструиран
43	/	Изградба на детско игралиште кај Кванташки пазар	41.98764, 21.50105	Детско игралиште	Новоизведен
44	/	Изградба на детско игралиште во н.м. Чукур Маало	/	Детско игралиште	Новоизведен
45	/	Детско игралиште во н.м. Инџиково до автопат	41.99860, 21.51338	Детско игралиште	Новоизведен
46	/	Детско игралиште во н.м. Инџиково кај црква	42.00423, 21.51735	Детско игралиште	Новоизведен
47	/	Спортско игралиште во н.м. Булачани	/	Спортско игралиште	Новоизведен
48	/	Детско игралиште во н.м. Раштак		Детско игралиште	Новоизведен
49	/	Детско игралиште во н.м. Стајковци		Детско игралиште	Новоизведен
50	/	Игралиште за фудбал во н.м. Идризово		портско игралиште	Новоизведен
51	/	Игралиште во ООУ „Стив Наумов“ во н.м. Автокоманда	42.00384, 21.46565	Спортско игралиште	Реконструиран
52	/	Игралиште во н.м. Автокоманда - зграда П	42.00386, 21.46119	Спортско игралиште	Реконструиран
53	/	Детско игралиште во н.м. Колонија - парк	41.96153, 21.56195	Детско игралиште	Новоизведен
54	/	Детско игралиште - парк шума во н.м. Железара	42.01027, 21.45835	Детско игралиште	Реконструиран
55	/	Игралиште - паркинг во н.м. Железара	/42.01478, 21.45254	Детско игралиште	Реконструиран
56	/	Детско игралиште во н.м. Булачани (Боцевци)	/	Детско игралиште	Новоизведен
57	/	Кошаркарско игралиште во н.м. Хиподром 2	/	Спортско игралиште	Новоизведен
58	/	Игралиште со тартан подлога во н.м. Гоце Делчев	/	Спортско игралиште	Новоизведен
59	/	Игралиште за мал фудбал и ракомет на ул. „Фуштанска“ во н.м. Ченто	/	Спортско игралиште	Новоизведен
60	/	Игралиште со природна трева	42.00887, 21.46216	Спортско игралиште	Новоизведен
61	/	Игралиште за мал фудбал и кошарка на ул. „Антон Попов“ до семафорите	/	Спортско игралиште	Новоизведен
62	/	Детско игралиште во н.м. Маџари (во црква Свети Спас)	41.99464, 21.50320	Детско игралиште	Новоизведен
63	/	Спортско игралиште ФК Фортуна, н.м. Сингелик	42.01538, 21.51314	Спортско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2019	Детска едукативна просторна инсталација	42.00838, 21.36219	Детско игралиште	Новоизведен
2	2019	Парк на бул. „Македонска војска“ кај полициската станица	42.00847, 21.36238	Парк	Реконструиран
3	2020	Детско игралиште на бул. Македонска војска	42.00272, 21.36298	Детско игралиште	Новоизведен
4	2020	Детско игралиште на ул. „Беаз Куле“, н.м. Дексион	42.00995, 21.34294	Детско игралиште	Новоизведен
5	2020	Детско игралиште на ул. „Воин Драшковик“	42.00288, 21.37222	Детско игралиште	Новоизведен
6	2020	Кошаркарско игралиште во СУГС „Кочо Рацин“	42.00383, 21.36339	Спортско игралиште	Реконструиран
7	2020	Игралиште во ООУ „Ѓорче Петров“	42.00789, 21.33609	Спортско игралиште	Реконструиран
8	2021	Детско игралиште во реонски парк	42.00828, 21.36392	Детско игралиште	Реконструиран
9	2021	Реонски парк „Корзо“	42.00735, 21.36377	Пешачка улица	Новоизведен
10	2021	Парк за миленици на бул. „Македонска војска“	42.00791, 21.36249	Парк	Новоизведен
11	2021	Кошаркарско игралиште во ООУ „Страшо Пинџур“	42.01813, 21.35415	Спортско игралиште	Реконструиран
12	2021	Кошаркарско игралиште во ООУ „Димитар Поп Георгиев Беровски“	42.00273, 21.35671	Спортско игралиште	Реконструиран
13	2021	Урбан сквер во Хром	42.00279, 21.37210	Сквер	Новоизведен
14	2021	Павилјон во Хром КО 7934/2	42.00302, 21.37396	Парк	Новоизведен
15	2021	Павилјон во Хром КО 8265/1	42.00511, 21.37095	Парк	Новоизведен
16	2021	Павилјон н.м. Даме Груев 2341/1	42.02003, 21.35339	Парк	Новоизведен
17	2021	Парк на бул. „Македонска војска“	42.00305, 21.36297	Парк	Новоизведен
18	2021	Парк за миленици на ул. „Радушка“	42.01041, 21.33961	Парк	Новоизведен
19	2021	Повеќенаменско игралиште во н.м. Хром (на полјана)	42.00068, 21.37131	Спортско игралиште	Реконструиран
20	2022	Еко-училница	42.06269, 21.30303	Сквер	Новоизведен
21	2022	Парк за миленици во реонски парк, н.м. Хром (на полјана)	42.00055, 21.37121	Парк	Новоизведен
22	2022	Кошаркарско игралиште на ул. „Шидска“	42.00819, 21.36102	Спортско игралиште	Реконструиран
23	2023	Мегапарк во н.м. Даме Груев	42.02569, 21.36292	Парк	Новоизведен
24	2023	Детско игралиште во н.м. Хром (на полјана)	42.00049, 21.37187	Детско игралиште	Реконструиран
25	2023	Детско игралиште во н.м. Хром (на насип)	42.00002, 21.36820	Детско игралиште	Реконструиран
26	2023	Детско игралиште спроти ООУ „Мирче Ацев“	42.00923, 21.35026	Детско игралиште	Реконструиран
27	2023	Детско игралиште на ул. „Шидска“ (на кош)	42.00802, 21.36103	Детско игралиште	Реконструиран
28	2023	Детско игралиште на ул. „Шидска“ (пред стара полициска станица)	42.00903, 21.36049	Детско игралиште	Реконструиран
29	2023	Детско игралиште на ул. „Социјалистичка зора“	42.00503, 21.35471	Детско игралиште	Реконструиран
30	2023	Кошаркарско игралиште во ООУ „Мирче Ацев“	42.00837, 21.35073	Спортско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Детско игралиште кај Веро	41.99742, 21.40569	Детско игралиште	Реконструиран
2	2018	Урбан сквер „Нерези“	42.00183, 21.38350	Сквер	Новоизведен
3	2018	Урбан сквер „Нерези“	42.00186, 21.38330	Детско игралиште	Новоизведен
4	2018	Фитнес зона во Карпош 4, долж бул. „Партизански одреди“	42.00460, 21.38868	Спортско игралиште	Новоизведен
5	2018	Фитнес зона на кејот на реката Вардар - „BALANS + ЗОНА“	42.00962, 21.39329	Спортско игралиште	Новоизведен
6	2019	Парк на аголот помеѓу бул. „Партизански одреди“ и ул. „Љубљанска“ спроти Skorje City Mall	42.00442, 21.39006	Парк	Реконструиран
7	2020	Инклузивно детско игралиште - Веро Тафталиџе	41.99647, 21.40620	Детско игралиште	Новоизведен
8	2020	Зелен сквер - бул. „Илинден“ / ул. „Орце Николов“	42.00647, 21.41077	Сквер	Новоизведен
9	2020	Зелен сквер - бул. „Илинден“ / ул. „Орце Николов“	42.00635, 21.41088	Детско игралиште	Новоизведен
10	2020	Парк на ул. „Шекспирова“ кај Драмски театар	42.00308, 21.40764	Парк	Реконструиран
11	2020	TOPSI Pumptrack - Велодром	42.00912, 21.41228	Спортско игралиште	Новоизведен
12	2020	Инклузивно игралиште во Карпош 2	42.00347, 21.40596	Детско игралиште	Новоизведен
13	2020	Спортско игралиште во спортско-рекреативен центар во дворот на ООУ „Лазо Трповски“	42.00710, 21.39809	Спортско игралиште	Реконструиран
14	2020	Спортско игралиште во спортско-рекреативен центар во дворот на ООУ „Лазо Трповски“	42.00653, 21.39806	Спортско игралиште	Реконструиран
15	2020	Детско игралиште во спортско-рекреативен центар во дворот на ООУ „Лазо Трповски“	42.00650, 21.39890	Детско игралиште	Новоизведен
16	2020	Фитнес зона во спортско-рекреативен центар во дворот на ООУ „Лазо Трповски“	42.00664, 21.39885	Спортско игралиште	Новоизведен
17	2020	Зелена зона во спортско-рекреативен центар во дворот на ООУ „Лазо Трповски“	42.00685, 21.39859	Парк	Реконструиран
18	2020	Зелена зона во Карпош 1 на ул. „Иван Аговски“	42.00286, 21.41176	Парк	Реконструиран
19	2020	Детско игралиште во Карпош 1 на ул. „Иван Аговски“	42.00307, 21.41181	Детско игралиште	Реконструиран
20	2020	Детско игралиште на платото на „Млечен“ во УЗ Владо Тасевски	41.99711, 21.40965	Детско игралиште	Реконструиран
21	2020	Детско игралиште на платото во Карпош 3 (кај фонтана)	42.00515, 21.39523	Детско игралиште	Реконструиран
22	2021	Адреналински дел во Спортско-адреналински парк	42.00901, 21.39297	Спортско игралиште	Новоизведен
23	2021	Вештачка карпа во Спортско-адреналински парк	42.00917, 21.39312	Спортско игралиште	Реконструиран
24	2021	Детско игралиште во Спортско-адреналински парк	42.00917, 21.39229	Детско игралиште	Новоизведен
25	2021	Игралиште за тенис во Спортско-адреналински парк	42.00932, 21.39262	Спортско игралиште	Реконструиран
26	2021	Одбојка на песок во Спортско-адреналински парк	42.00884, 21.39366	Спортско игралиште	Реконструиран
27	2021	Фудбал на песок во Спортско-адреналински парк	42.00912, 21.39381	Спортско игралиште	Реконструиран
28	2021	Скејт парк во Спортско-адреналински парк	42.00921, 21.39415	Спортско игралиште	Реконструиран
29	2021	Сквер во Спортско-адреналински парк	42.00883, 21.39383	Сквер	Реконструиран
30	2021	Детско игралиште во Карпош 4, ул. „Никола Парапунов“	42.00724, 21.38415	Детско игралиште	Реконструиран
31	2021	Детско игралиште во н.м. Жданец	41.99516, 21.39030	Детско игралиште	Реконструиран
32	2021	Детско игралиште во н.м. Влае	42.00537, 21.37835	Детско игралиште	Реконструиран
33	2021	Детско игралиште во н.м. Козле, долж ул. „Јуриј Гагарин“	41.99634, 21.39937	Детско игралиште	Реконструиран
34	2021	Детско игралиште во н.м. Козле, меѓу кулите на ул. „Јуриј Гагарин“	41.99616, 21.39688	Детско игралиште	Реконструиран
35	2021	Зелена зона во УЗ Владо Тасевски	42.00114, 21.40659	Парк	Реконструиран
36	2021	Фитнес зона во Карпош 1, во дворот на ООУ „Христијан Тодоровски Карпош“	42.00433, 21.41386	Спортско игралиште	Новоизведен
37	2021	Детско игралиште во Карпош 4	42.00489, 21.38705	Детско игралиште	Реконструиран
38	2021	Детско игралиште во Карпош 2	42.00248, 21.40594	Детско игралиште	Реконструиран
39	2022	Детско игралиште - Skorje City Mall	42.00415, 21.39071	Детско игралиште	Новоизведен
40	2023	Мултифункционално спортско игралиште „Оливер Соколов - Сокол“	42.00428, 21.41219	Спортско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Детско игралиште на ул. „Јабланица“	41.95314, 21.48904	Детско игралиште	Реконструиран
2	2018	Детско игралиште на ул. „Малешевска“	41.94451, 21.51099	Детско игралиште	Реконструиран
3	2018	Детско игралиште на ул. „Киро Фетак“	41.94140, 21.52467	Детско игралиште	Реконструиран
4	2018	н.м. Дупки	/	Детско игралиште	Реконструиран
5	2018	с. Драчево	/	Детско игралиште	Реконструиран
6	2018	Детско игралиште на ул. „Коперникова“	41.94297, 21.51806	Детско игралиште	Новоизведен
7	2018	Детско игралиште во парк „Ѓорѓи Димитров“	41.97264, 21.44232	Детско игралиште	Реконструиран
8	2018	Детско игралиште во парк „Пушкин“	41.97847, 21.44369	Детско игралиште	Реконструиран
9	2018	Игралиште „Детски сон“ во н.м. Пинтија	41.954584, 21.48567	Детско игралиште	Реконструиран
10	2019	МЗ Подстаница	41.93989, 21.54182	Детско игралиште	Реконструиран
11	2019	Детско игралиште во УЗ Драчево	/	Детско игралиште	Реконструиран
12	2019	Детско игралиште во МЗ с. Драчево	/	Детско игралиште	Реконструиран
13	2019	Детско игралиште во МЗ Пинтија	/	Детско игралиште	Реконструиран
14	2019	Детско игралиште во УЗ Кисела Вода	/	Детско игралиште	Реконструиран
15	2019	Детско игралиште до СЕПУГС „Васил Антевски – Дрен“	41.98029, 21.43942	Детско игралиште	Реконструиран
16	2019	Детско игралиште во ООУ „Кузман Шапкарев“, н.м. Драчево	41.94042, 21.52225	Детско игралиште	Новоизведен
17	2020	Парк за миленици, Расадики	41.97732, 21.44475	Парк	Новоизведен
18	2020	Парк во УЗ Пинтија	41.95544, 21.48484	Парк	Новоизведен
19	2020	Парк во УЗ Пинтија	41.95543, 21.48480	Пешачка улица	Новоизведен
20	2020	Парк „11 Октомври“	41.97801, 21.45353	Парк	Новоизведен
21	2020	Детско игралиште во парк „11 Октомври“	41.97765, 21.45384	Детско игралиште	Новоизведен
22	2020	Спортски игралишта во парк „11 Октомври“	41.97718, 21.45526	Спортско игралиште	Новоизведен
23	2020	Парк за миленици во парк „11 Октомври“	41.97826, 21.45312	Парк	Новоизведен
24	2020	Фитнес зона во парк „11 Октомври“	41.97754, 21.45470	Спортско игралиште	Новоизведен
25	2020	Детско игралиште и летниковоц „Три круши“, с. Драчево	41.93012, 21.52304	Детско игралиште	Новоизведен
26	2020	Зелена површина во парк „Пушкин“	41.97861, 21.44355	Парк	Реконструиран
27	2020	Парк на бранителите	41.93782, 21.51955	Детско игралиште	Реконструиран
28	2021	Парк кај ул. „Есенинова“	41.98501, 21.44072	Парк	Новоизведен
29	2021	ул. „Димо Хаџи Димов“	41.97289, 21.44027	Детско игралиште	Реконструиран
30	2022	Парк „Иднина“	41.96882, 21.44913	Сквер	Новоизведен
31	2022	Парк „Иднина“	41.96863, 21.44916	Детско игралиште	Новоизведен
32	2022	Детско игралиште во парк „Македонија“	41.97372, 21.44401	Детско игралиште	Реконструиран
33	2022	Детско игралиште во парк на ул. „Борис Трајковски“	41.98075, 21.44128	Детско игралиште	Реконструиран
34	2022	Урбана опрема во парк на ул. „Борис Трајковски“	41.98087, 21.44106	Сквер	Реконструиран
35	2022	Урбана опрема во парк на ул. „Михаил Чаков“	41.98085, 21.44598	Парк	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
36	2022	Детско игралиште на ул. „Локов“	/	Детско игралиште	Реконструиран
37	2022	Спортски центар Пинтија	41.95393, 21.48881	Спортско игралиште	Реконструиран
38	2022	Фитнес зона во парк „Бирарија“	41.98221, 21.43448	Спортско игралиште	Реконструиран
39	2022	Спортско игралиште во ООУ „Партенија Зографски“	41.98246, 21.43631	Спортско игралиште	Реконструиран
40	2023	Спортско-рекреативен центар „Теодор Стојановски - Тоше“	41.92998, 21.52926	Сквер	Новоизведен
41	2023	Спортско-рекреативен центар „Теодор Стојановски - Тоше“	41.92993, 21.52956	Спортско игралиште	Новоизведен
42	2023	Спортско-рекреативен центар „Теодор Стојановски - Тоше“	41.93004, 21.52898	Детско игралиште	Новоизведен
43	2023	Парк „Феникс“	41.93798, 21.53268	Парк	Новоизведен
44	2023	Детско игралиште во н.м. Усје	41.96172, 21.45927	Детско игралиште	Реконструиран
45	2023	Спортско игралиште во н.м. Усје	41.96161, 21.45928	Спортско игралиште	Реконструиран
46	2023	Урбана опрема во излетничко место Пеленица	41.91670, 21.49566	Парк	Реконструиран
47	2023	Детско игралиште во спортски комплекс „Славија“, н.м. Пржино	41.97919, 21.42871	Детско игралиште	Реконструиран
48	2023	Спортски игралишта во спортски комплекс „Славија“, н.м. Пржино	41.97899, 21.42837	Спортско игралиште	Реконструиран
49	2023	Фитнес зона во спортски комплекс „Славија“, н.м. Пржино	41.97913, 21.42880	Спортско игралиште	Реконструиран

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2020	Зелен плоштад кај Општина Сарај	42.00127, 21.33611	Парк	Новоизведен
2	2022	Инклузивно игралиште во ООУ „Фаик Коница“	42.08198, 21.21748	Детско игралиште	Реконструиран
3	2023	Зелена површина во делот кај новите спортски игралишта во СРЦ Сарај	42.00203, 21.34037	Парк	Реконструиран
4	2023	Спортски терени во СРЦ Сарај	42.00223, 21.34040	Спортско игралиште	Реконструиран

Општина

Центар

Бр.	Година	Назив / Именување
1	2018	Зелен плоштад кај ООУ „Димитар Миладинов“, покрај подвозникот за н.м. Црнице
2	2019	Зелена тераса - ГТЦ
3	2019	Парк „Ибни Пајко“
4	2019	Памп трак полигон - Олимписки базен
5	2019	Зелена површина на бул. „М. Т. Гологанов“ кај студентски дом „К. Ј. Питу“
6	2019	Зелена површина на бул. „Св. Климент Охридски“ кај Сојуз на возачи
7	2019	Зелена површина на аголот помеѓу бул. „Кочо Рацин“ и Кеј „13 Ноември“
8	2019	Детско игралиште во Градски сид - блок 10 кај кафуле „Мистер Џек“
9	2019	Детско игралиште во Градски сид - блок 9
10	2019	Игралиште во ООУ „Кочо Рацин“
11	2019	Игралиште во ЈУДГ „13 Ноември“
12	2020	Зелена површина во близина на библиотека „Браќа Миладиновци“
13	2020	Сквер „Јадран“
14	2020	Игралиште во ЈУДГ „Наум Наумовски - Борче“
15	2020	Игралиште зад „Билна аптека“
16	2020	Кеј „13 Ноември“ - Маџир маало
17	2020	Игралиште во ООУ „Кочо Рацин“ кон ул. „Ацо Караманов“
18	2020	Игралиште во ООУ „Коле Неделковски“
19	2020	Кошаркарско игралиште на бул. „Св. Климент Охридски“
20	2020	Детско игралиште на бул. „Св. Климент Охридски“
21	2020	Кошаркарско игралиште „Водно“
22	2021	Кровна градина - Дом на градежници
23	2021	Кеј „13 Ноември“
24	2021	Игралиште зад поликлиника „Идадија“
25	2021	Зелен сквер пред поликлиника „Идадија“ - Млин Балкан
26	2021	Зелена површина кај објектот на МНТ
27	2021	Зелена површина на кеј на река Вардар - потег од МЗШВ до пред ресторан „Жабар“
28	2021	Спортско игралиште „Славка Недик“
29	2021	Детско игралиште „Славка Недик“
30	2021	Игралиште зад Универзална сала
31	2021	Игралиште во ООУ „11 Октомври“
32	2021	Игралиште во ООУ „Јохан Хајнрих Песталоци“
33	2021	Игралишта во ООУ „Јохан Хајнрих Песталоци“
34	2021	Игралиште „Панорама“, ЈУДГ „Кочо Рацин“
35	2021	Игралиште на ул. „Партение Зографски“

Локација / Координати	Категорија	Состојба
41.98925, 21.43361	Парк	Реконструиран
41.99490, 21.43322	Кровна градина	Новоизведен
41.99834, 21.43656	Парк	Реконструиран
41.99196, 21.43881	Спортско игралиште	Новоизведен
41.99548, 21.42424	Парк	Реконструиран
41.99606, 21.42471	Парк	Реконструиран
41.99435, 21.44032	Парк	Реконструиран
41.99687, 21.42730	Детско игралиште	Новоизведен
41.99202, 21.43643	Детско игралиште	Реконструиран
41.98662, 21.41742	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99623, 21.42125	Детско игралиште	Реконструиран
41.99983, 21.41969	Парк	Реконструиран
41.99672, 21.42924	Сквер	Реконструиран
42.00066, 21.42248	Детско игралиште	Реконструиран
41.98832, 21.43584	Детско игралиште	Реконструиран
41.99523, 21.44797	Детско игралиште	Реконструиран
41.98790, 21.41701	Детско игралиште	Реконструиран
42.00058, 21.42037	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99961, 21.42702	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99970, 21.42682	Детско игралиште	Реконструиран
41.99063, 21.41116	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99571, 21.42697	Кровна градина	Новоизведен
41.99488, 21.43693	Пешачка улица	Реконструиран
41.99531, 21.42049	Детско игралиште	Реконструиран
41.99499, 21.42057	Сквер	Реконструиран
41.99847, 21.43187	Парк	Реконструиран
42.00254, 21.42794	Парк	Реконструиран
42.00263, 21.41752	Спортско игралиште	Реконструиран
42.00250, 21.41740	Детско игралиште	Реконструиран
41.99859, 21.41629	Детско игралиште	Реконструиран
41.98870, 21.44091	Детско игралиште	Новоизведен
41.99764, 21.42112	Детско игралиште	Реконструиран
41.99780, 21.42073	Спортско игралиште	Реконструиран
41.99722, 21.41594	Детско игралиште	Реконструиран
41.98670, 21.42386	Детско игралиште	Реконструиран

Општина

Центар

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
36	2021	Игралиште во ЈУДГ „Бели мугри“	41.98793, 21.41635	Детско игралиште	Реконструиран
37	2021	Игралиште на ул. „50 Дивизија“	41.98957, 21.42734	Детско игралиште	Реконструиран
38	2022	Зелена површина на кеј „Димитар Влахов“ кај Државна комисија за спречување корупција	41.99575, 21.43862	Парк	Реконструиран
39	2023	Зелена површина од споменик на Филип Втори до Даут-пашин амам	41.99846, 21.43517	Парк	Реконструиран
40	2023	Ул. „Даме Груев“ и Собрание на Македонија	41.99273, 21.43146	Парк	Реконструиран
41	2023	Детско игралиште во Градски сид - блок 3 зад хотел „Бристол“	41.99233, 21.42885	Детско игралиште	Реконструиран
42	2023	Детско игралиште во Градски сид - блок 1 кај Зелен пазар	41.99173, 21.43274	Детско игралиште	Реконструиран
43	2023	Игралиште за мал фудбал во Дебар Маало	42.00056, 21.41774	Спортско игралиште	Реконструиран
44	2023	Големо игралиште во парк Капиштец	41.99398, 21.41370	Детско игралиште	Реконструиран
45	2023	Мало игралиште во парк Капиштец	41.99384, 21.41367	Детско игралиште	Реконструиран
46	2023	Игралиште во близина на ТЦ „Зебра“	41.99319, 21.41896	Детско игралиште	Реконструиран

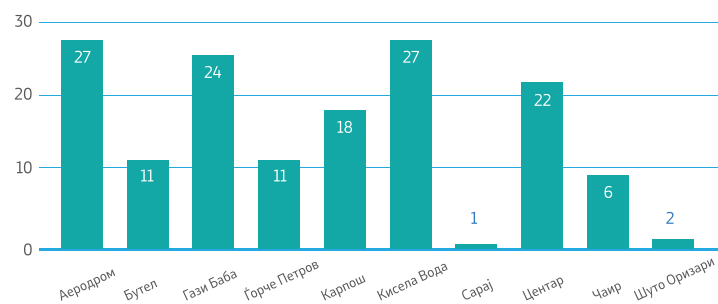
Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	2018	Парк „НАТО“	42.02076, 21.43927	Парк	Новоизведен
2	2018	Детска едукативна просторна инсталација	42.01778, 21.43287	Детско игралиште	Новоизведен
3	2019	Зелена површина на ул. „Методија Митевски“ бр. 5	42.01908, 21.43154	Парк	Новоизведен
4	2019	Зелена површина на ул. „Методија Митевски“ бр. 8	42.02025, 21.43245	Парк	Новоизведен
5	2019	Зелена површина на ул. „Методија Митевски“ бр. 9	42.02012, 21.43233	Парк	Новоизведен
6	2020	Бул. „Х. Т. Карпош“ и ул. „Крсте Асенов“	42.01906, 21.44776	Парк	Реконструиран
7	2020	Ул. „Џон Кенеди“ и ул. „Цветан Димов“	42.01389, 21.44526	Парк	Реконструиран
8	2020	Зелена површина околу гинекологија Чаир	42.01115, 21.43897	Парк	Реконструиран
9	2020	Зелена површина на ул. „Џон Кенеди“ пред зграда 9 и 11	42.01301, 21.43694	Парк	Реконструиран
10	2020	Зелена површина на ул. „Август Цесарец“ бр. 1	42.01776, 21.43233	Парк	Реконструиран
11	2021	Зелена површина на аголот помеѓу ул. „Кемал Сејфула“ и ул. „Втора македонска бригада“	42.02129, 21.44335	Парк	Реконструиран
12	2023	Парк „Украина“	42.02100, 21.44852	Парк	Реконструиран
13	/	ЈОУДГ „Снежана“ клон	42.01858, 21.43345	Детско игралиште	Новоизведен
14	/	Зелена површина во ООУ „Хасан Приштина“	42.01015, 21.44181	Парк	Реконструиран
15	/	Парк на ул. „Ресенска“ бр. 3	42.02131, 21.44028	Парк	Новоизведен
16	/	ЈОУДГ „Фидани“ клон „Цветови“	42.01920, 21.44083	Парк	Реконструиран
17	/	Парк на ул. „Емин Дураку“ бр. 3	42.01860, 21.44446	Парк	Новоизведен
18	/	Игралиште на ул. „Крсте Асенов“ бр. 7	42.01854, 21.44629	Детско игралиште	Новоизведен
19	/	Игралиште на агол од ул. „Исмаил Кадаре“ и ул. „Серава“	42.00847, 21.44022	Детско игралиште	Новоизведен
20	/	ООУ „Конгреси Монастирит“	42.00208, 21.44390	Спортско игралиште	Реконструиран
21	/	ЈОУДГ „Фидани“	42.00689, 21.44171	Парк	Реконструиран
22	/	Детско игралиште на ул. „Никола Малешевски“	42.01614, 21.43175	Детско игралиште	Реконструиран
23	/	Спортско игралиште во ЈОУДГ „Снежана“	42.01320, 21.43457	Спортско игралиште	Реконструиран
24	/	Игралиште на ул. „Петре Георгиев“	42.00215, 21.44494	Детско игралиште	Реконструиран
25	/	Спортско игралиште во парк „Деца“	42.00709, 21.43958	Спортско игралиште	Реконструиран

Општина

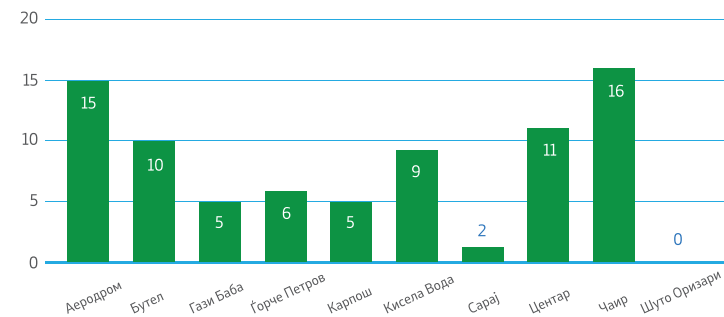
Шуто Оризари

Бр.	Година	Назив / Именување	Локација / Координати	Категорија	Состојба
1	/	Детско игралиште, дел од спортско-рекреативен центар	42.04084, 21.42173	Детско игралиште	Новоизведен
2	/	Детско игралиште на ул. „Новопроектирана“ бб	/	Детско игралиште	Новоизведен
Преглед на отворени јавни простори реализирани од 2018 до 2023 година					

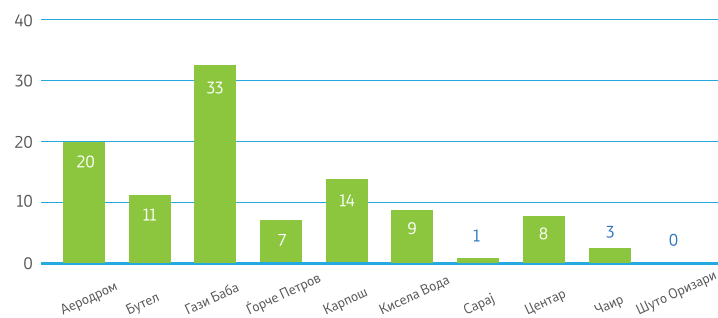
Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани детски игралишта по општини (2018-2023)

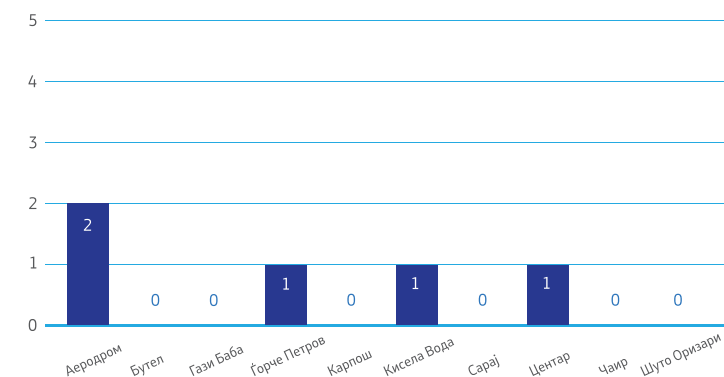
Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани паркови по општини (2018-2023)

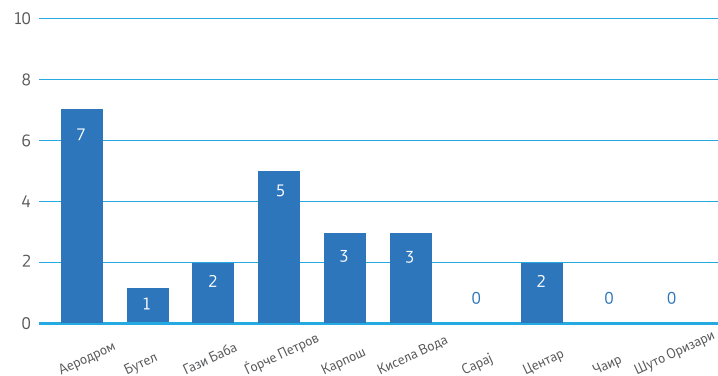
Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани спортски игралишта по општини (2018-2023)

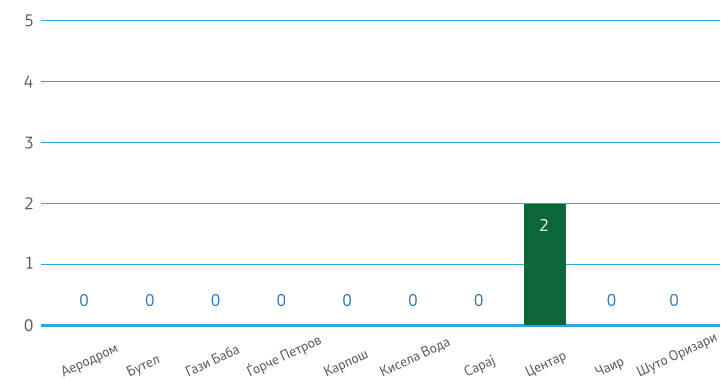
Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани пешачки улици по општини (2018-2023)

Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани скверови по општини (2018-2023)

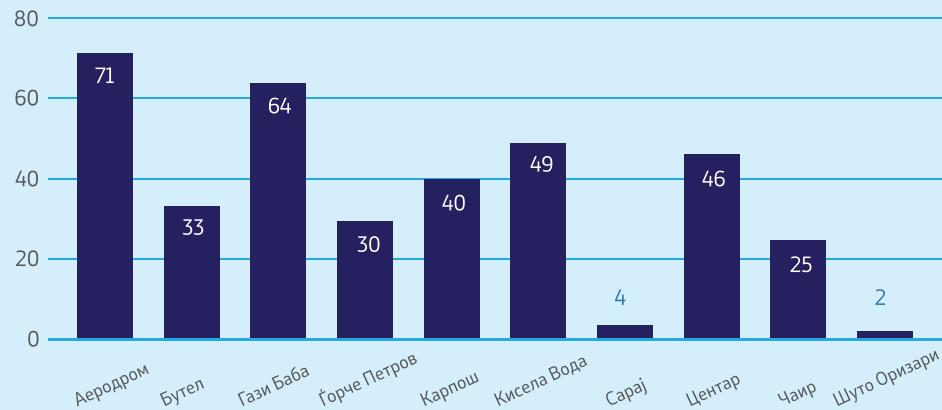

Преглед на вкупен број на новоизградени и реконструирани кровни градини по општини (2018-2023)

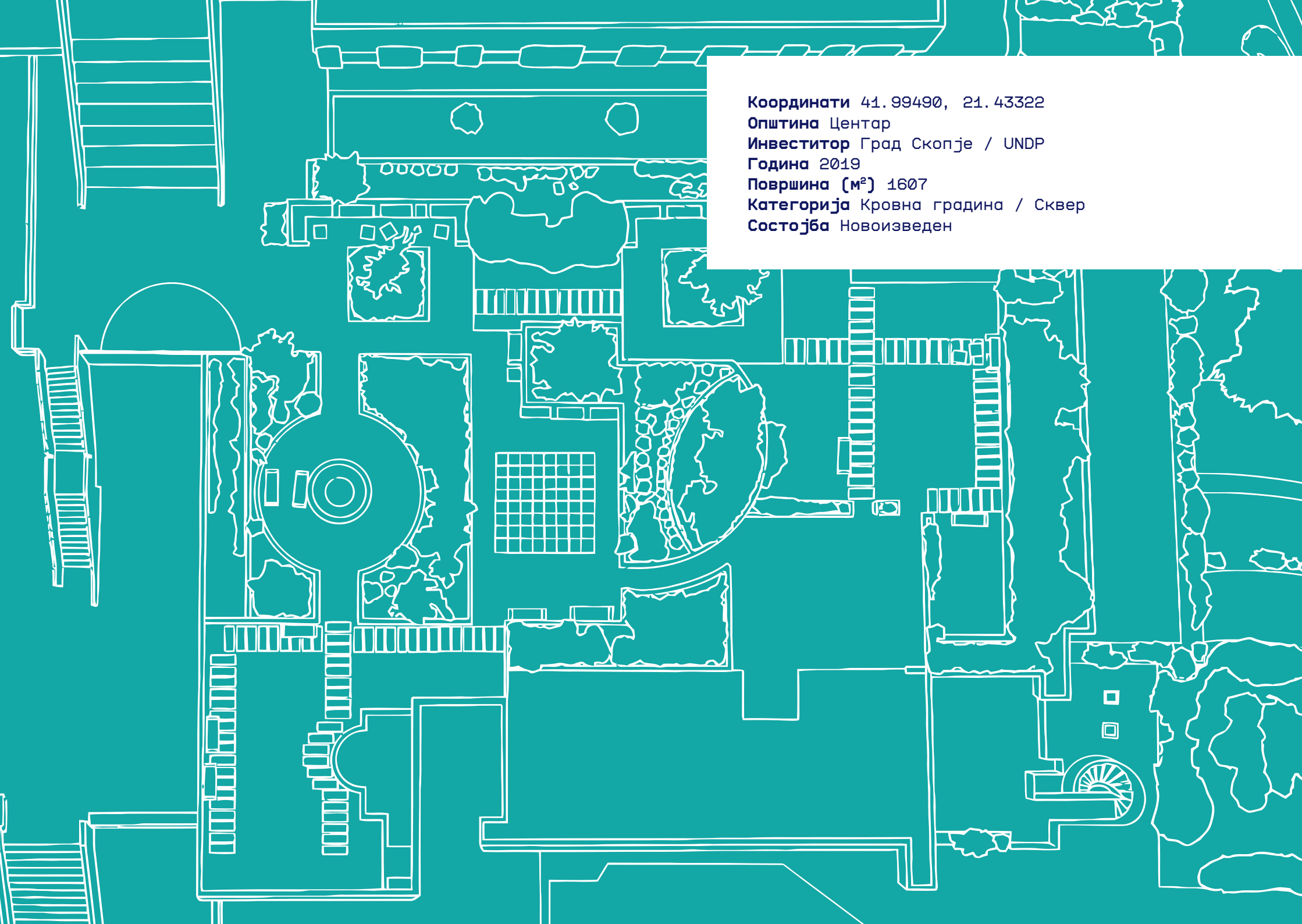
4. Шест јавни отворени простори - применети алатки

Преглед на вкупен број новоизведени и реконструирани јавни простори по општини (2018-2023)

КРОВНА ГРАДИНА - ГТЦ

4.1

Координати 41.99490, 21.43322

Општина Центар

Инвеститор Град Скопје / UNDP

Година 2019

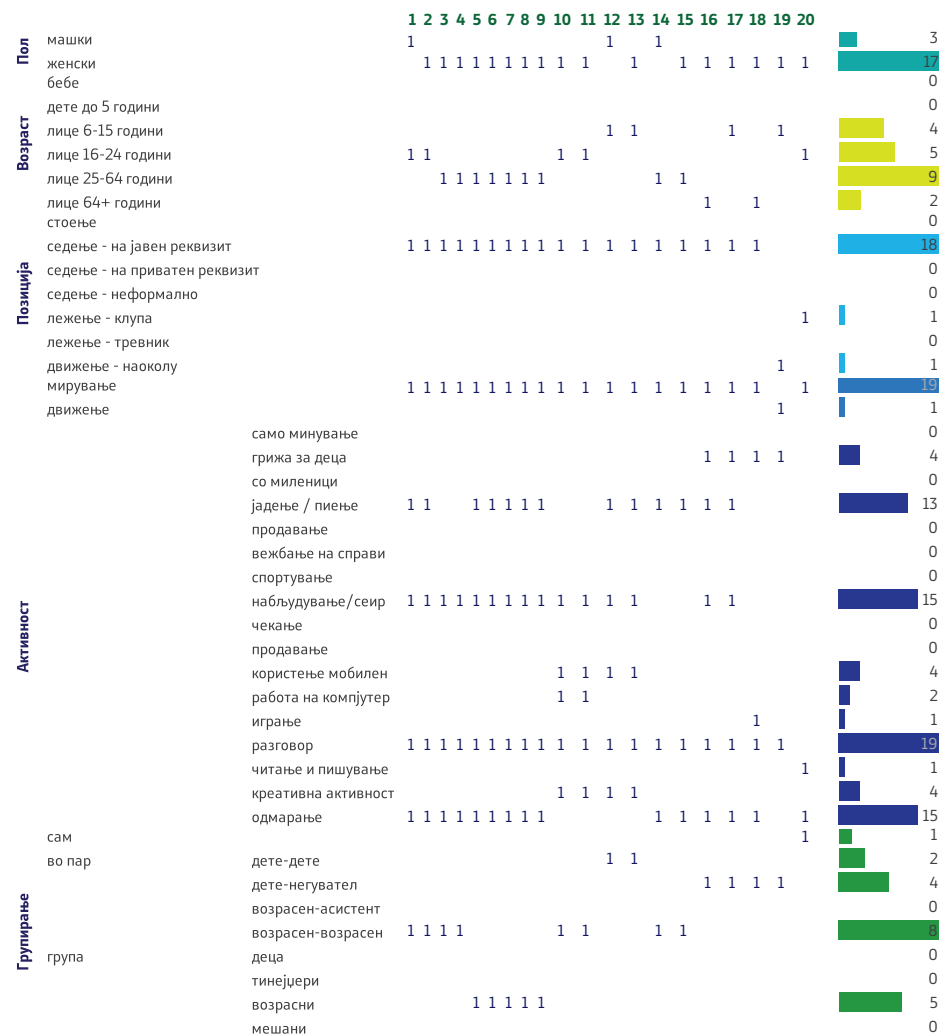
Површина (м²) 1607

Категорија Кровна градина / Сквер

Состојба Новоизведен

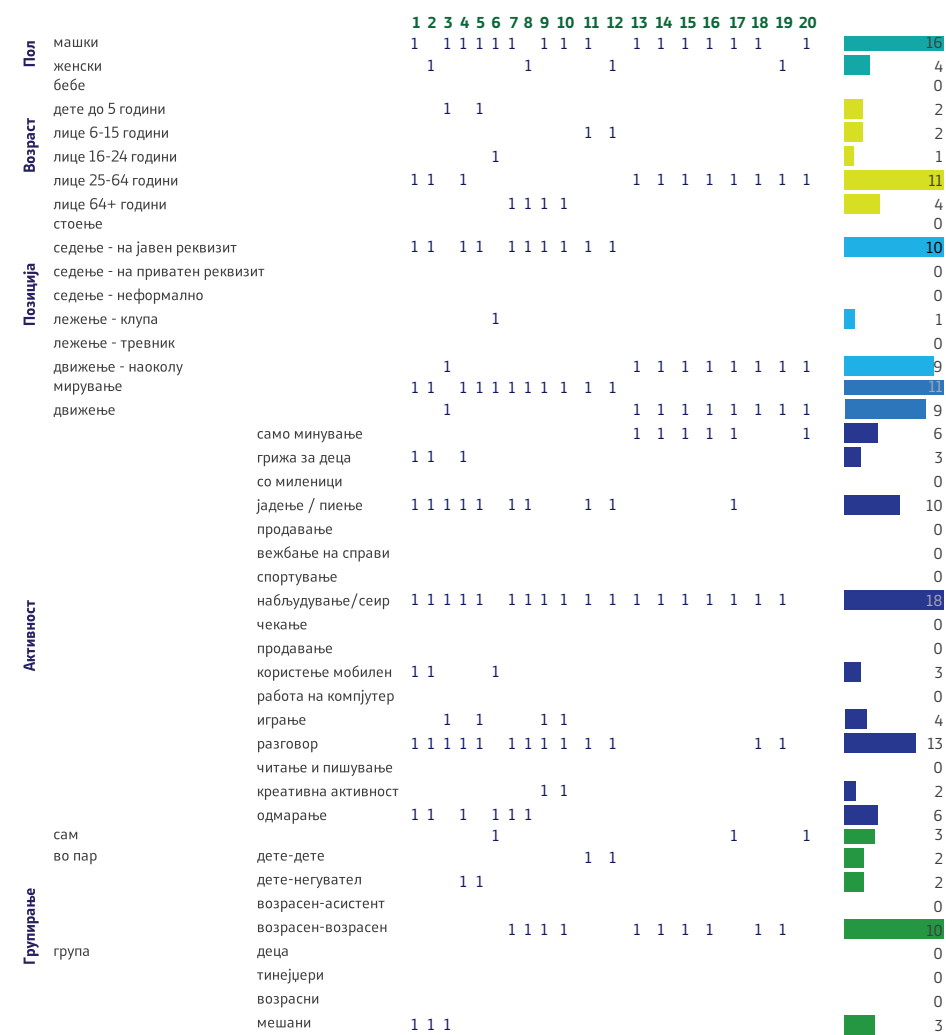
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

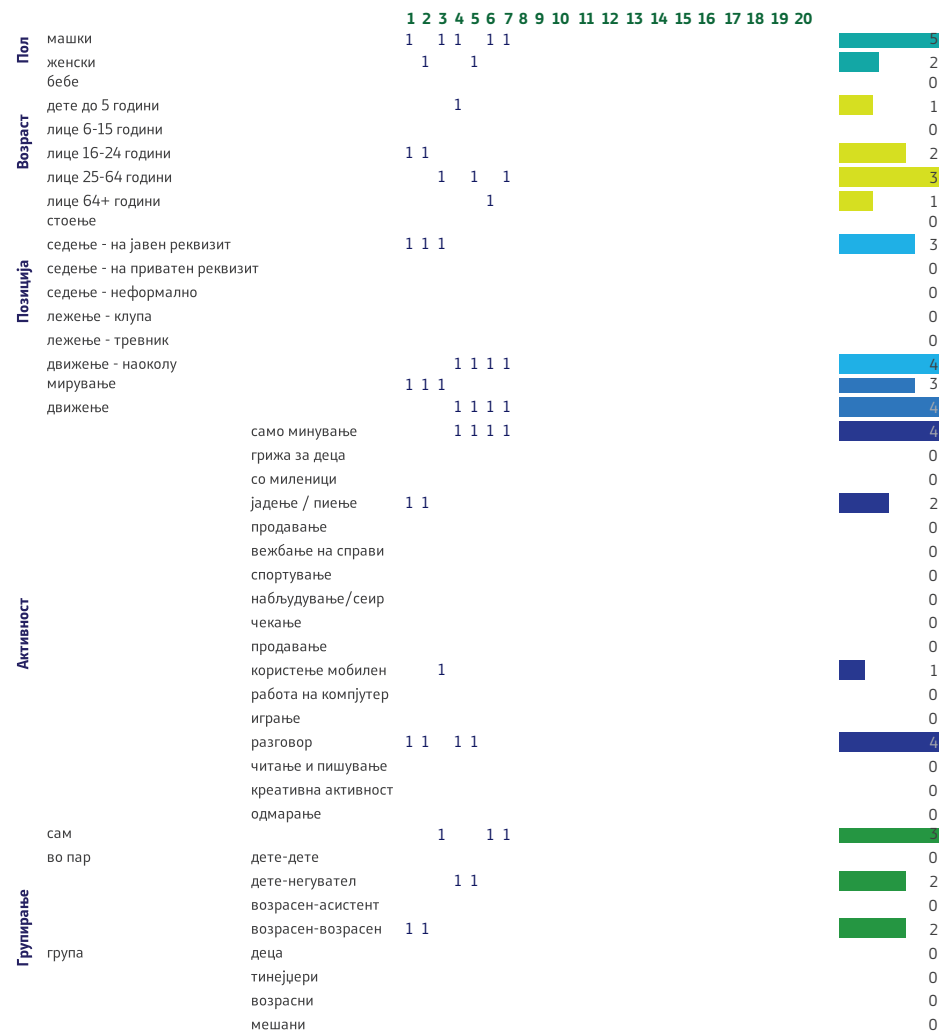
РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

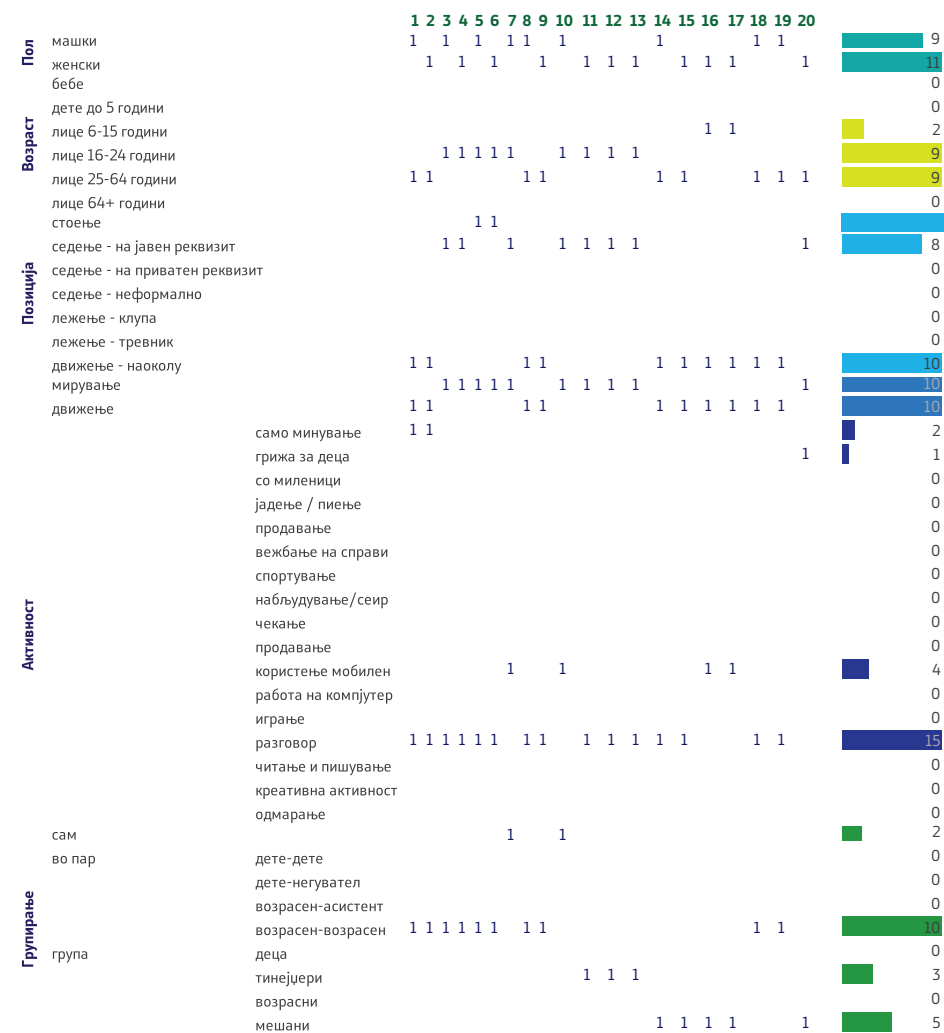
НЕРАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

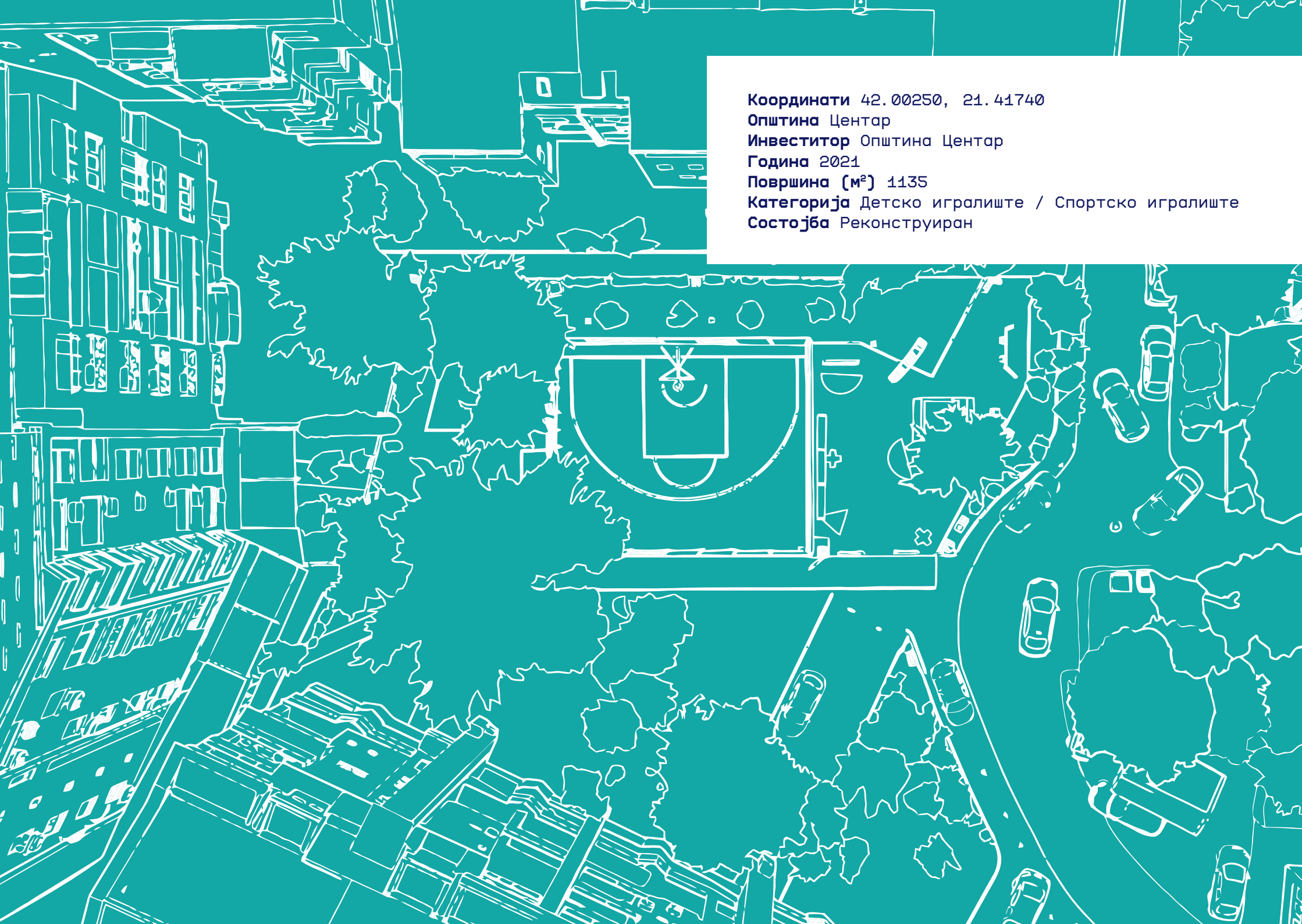
НЕРАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

ДЕТСКО И СПОРТСКО ИГРАЛИШТЕ „СЛАВКА НЕДИЌ“

4.2

An aerial photograph of a basketball court and its surroundings. The court is a standard rectangular court with a blue key and a green three-point arc. It is surrounded by a concrete border. To the left of the court is a large, multi-story building with many windows. To the right is a parking lot with several cars parked. The area is surrounded by trees and other buildings.

Координати 42.00250, 21.41740

Општина Центар

Инвеститор Општина Центар

Година 2021

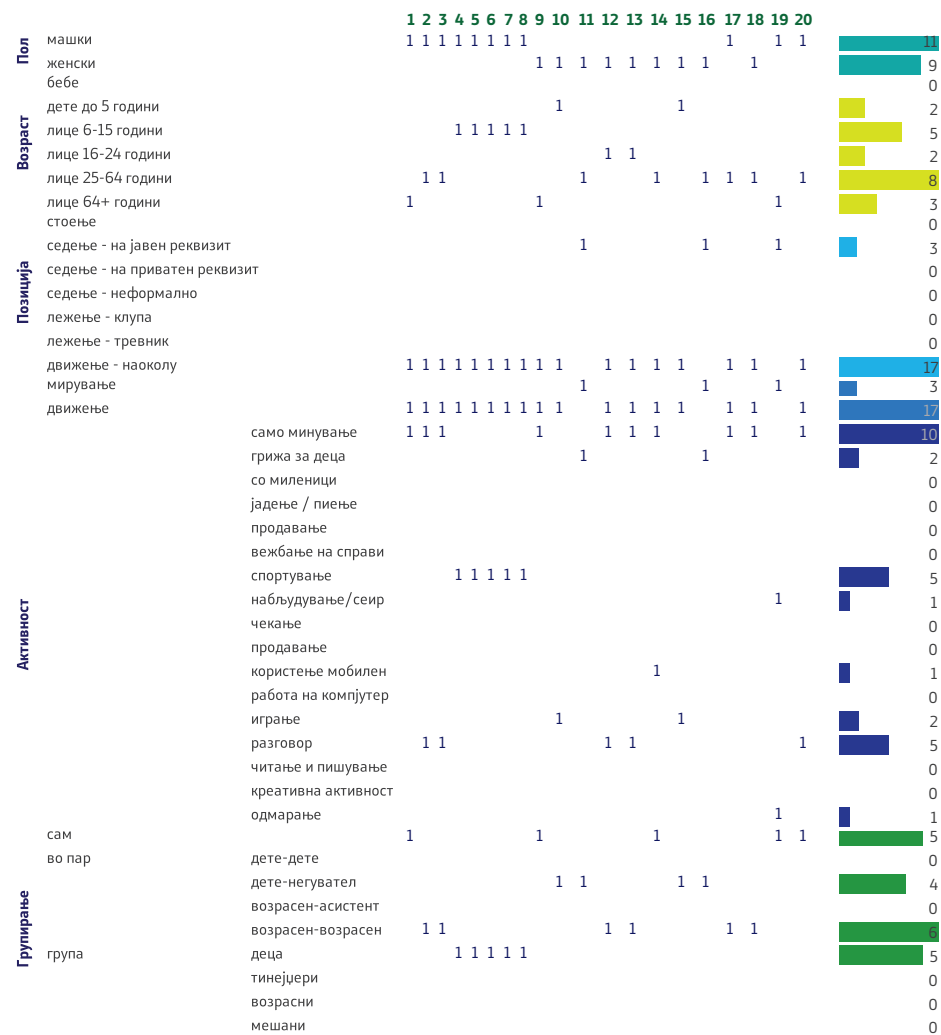
Површина (м²) 1135

Категорија Детско игралиште / Спортско игралиште

Состојба Реконструиран

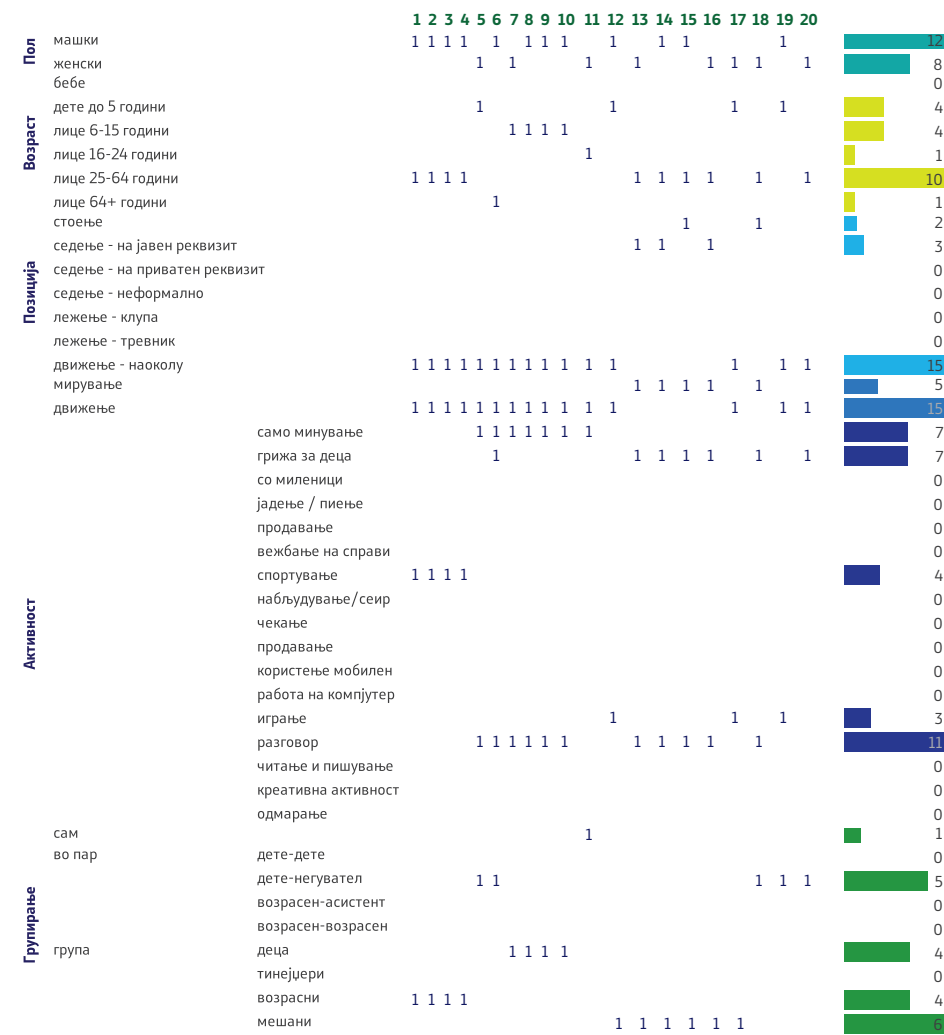
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

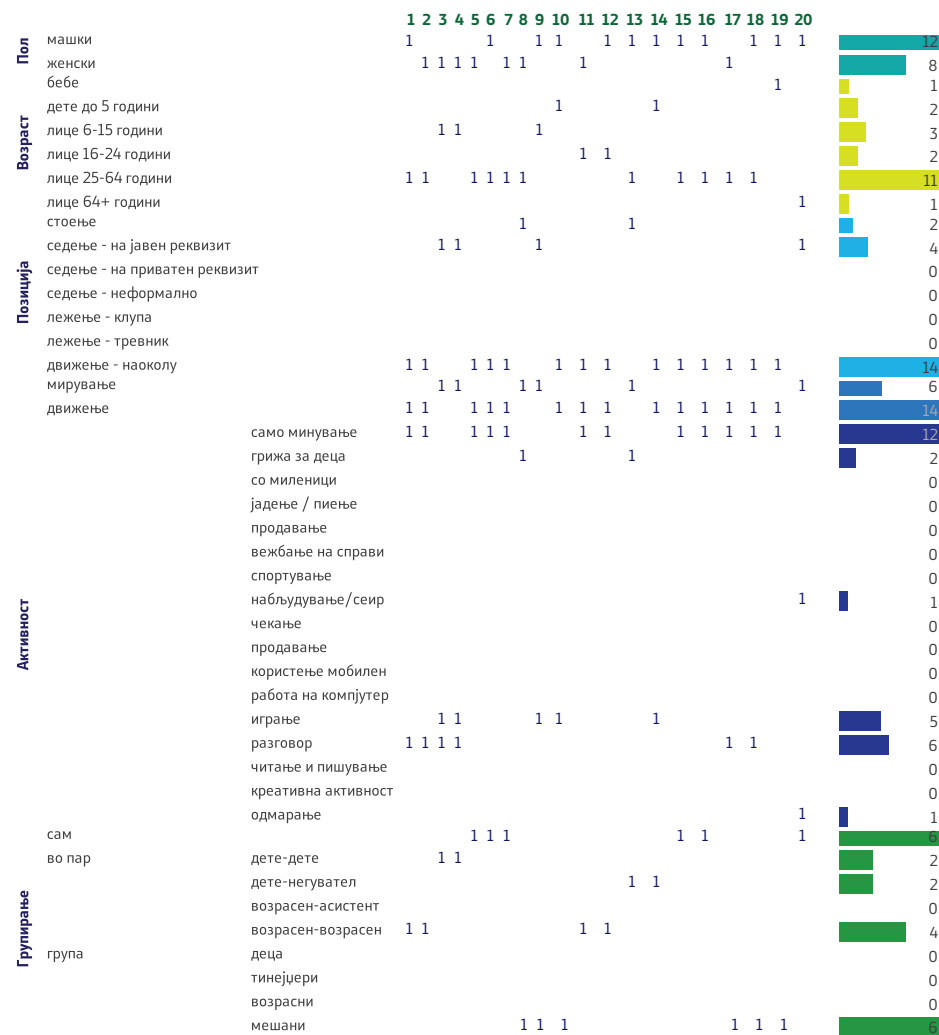
РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

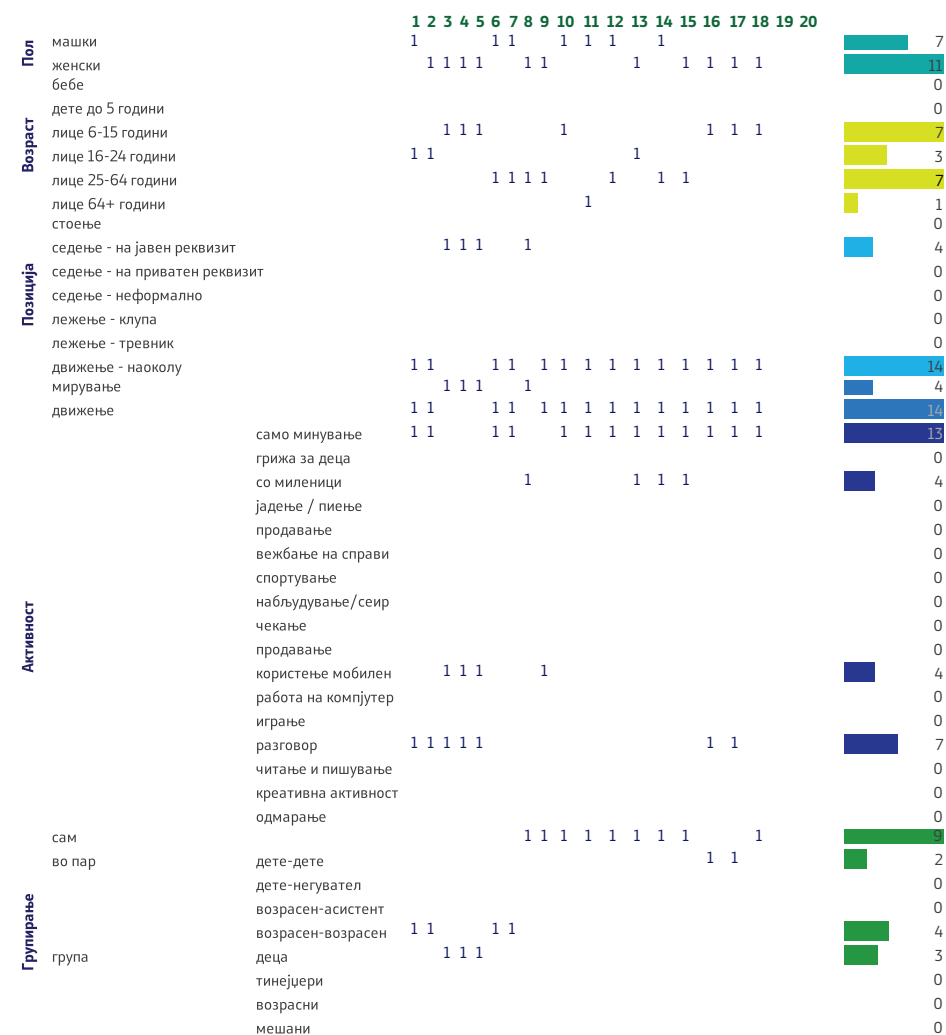
НЕРАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

НЕРАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

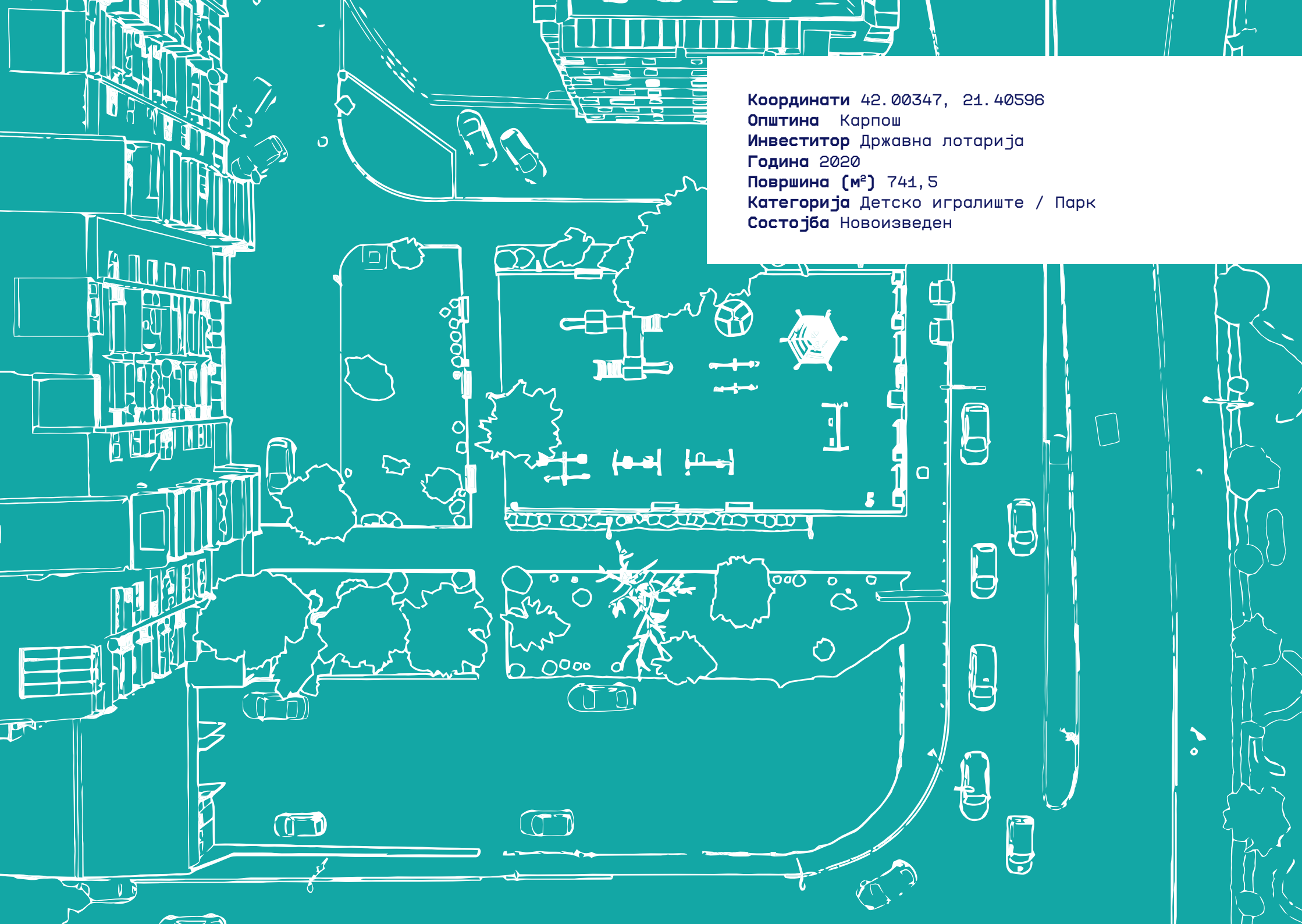
Мапирање на стационарната активност

An aerial photograph of a city street scene. On the left is a multi-story residential building with balconies. In the center is a green playground area with various equipment. To the right of the playground is a paved area with some trees and a small building. Further right is a wide road with several cars parked and driving. On the far right is a green park area with trees and a path. The entire image has a teal color overlay.

ИНКЛУЗИВНО ДЕТСКО ИГРАЛИШТЕ - ВЕРО ТАФТАЛИЦЕ

К. 1

An aerial sketch of a city block. On the left is a multi-story building with a grid of windows. To its right is a parking lot with several cars. Further right is a large rectangular area containing a playground with various equipment like slides and climbing structures, surrounded by trees. To the right of the playground is a road with a lane for cars and a wider lane for a bus. On the far right is a long, narrow strip of land with trees and a small square area.

Координати 42.00347, 21.40596

Општина Карпош

Инвеститор Државна лотарија

Година 2020

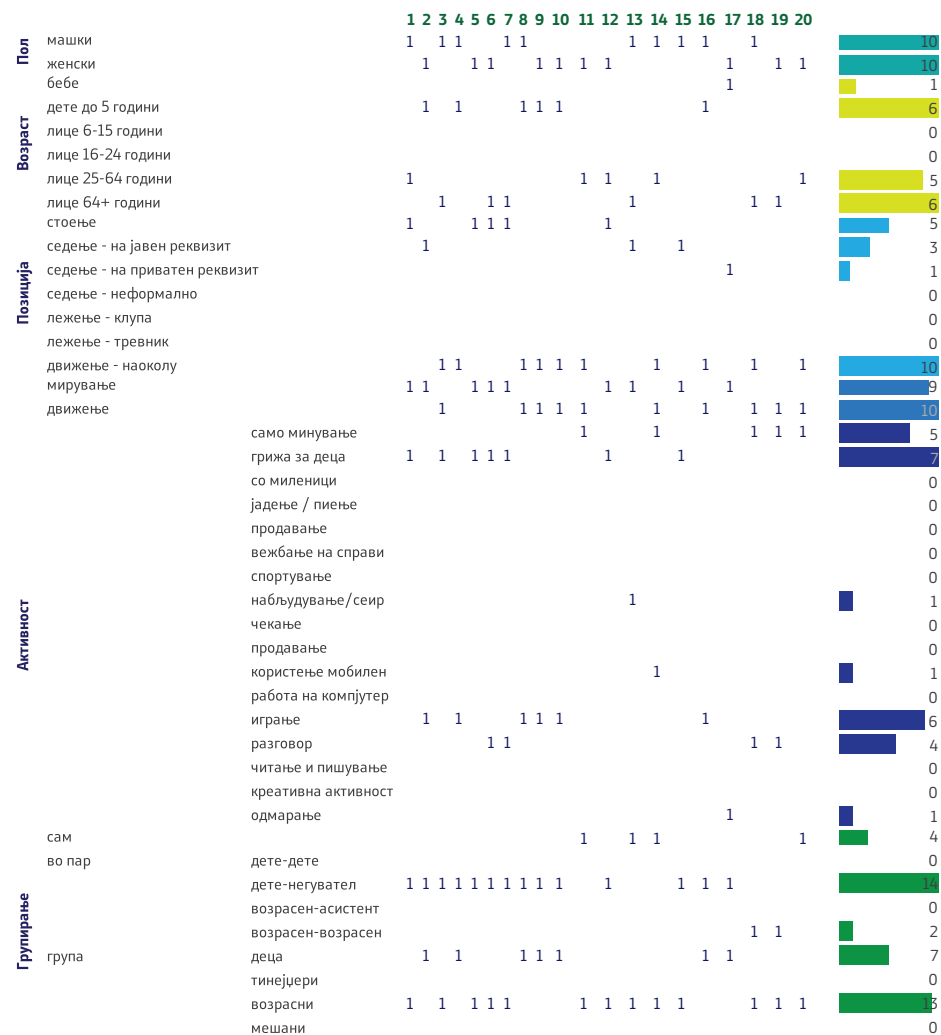
Површина (м²) 741,5

Категорија Детско игралиште / Парк

Состојба Новоизведен

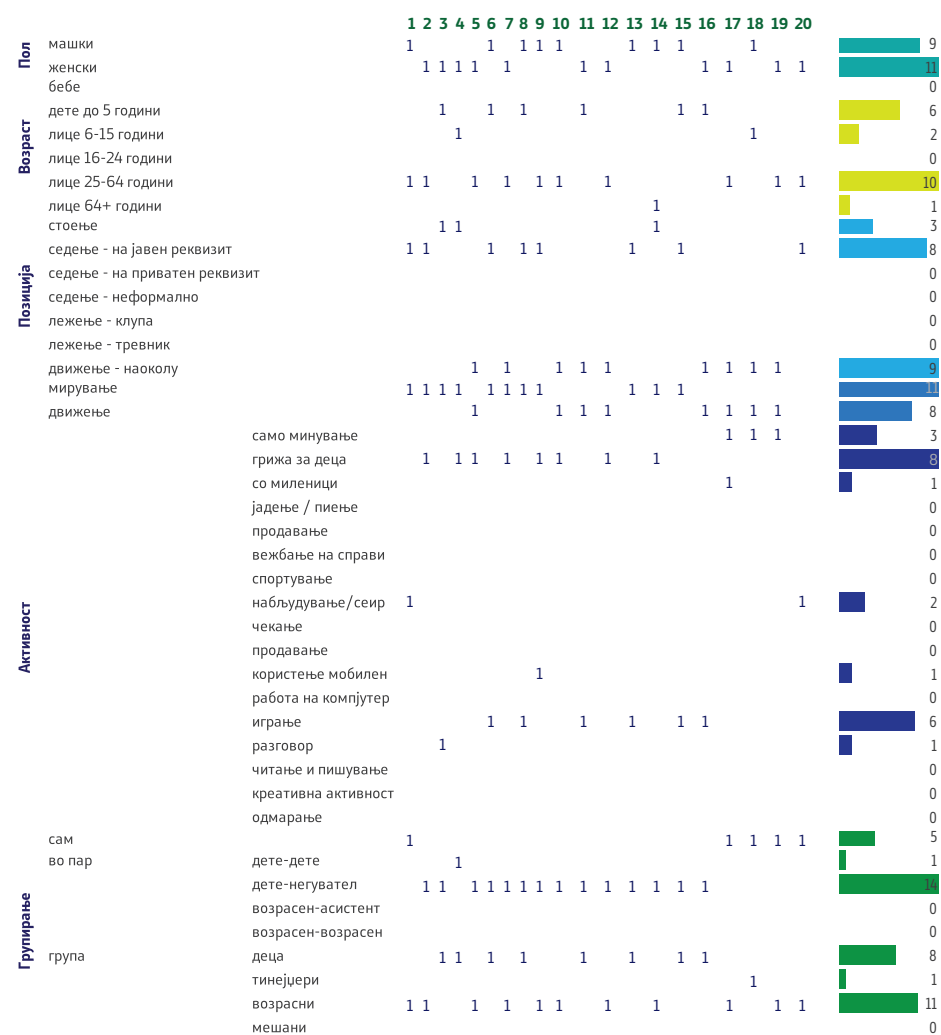
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

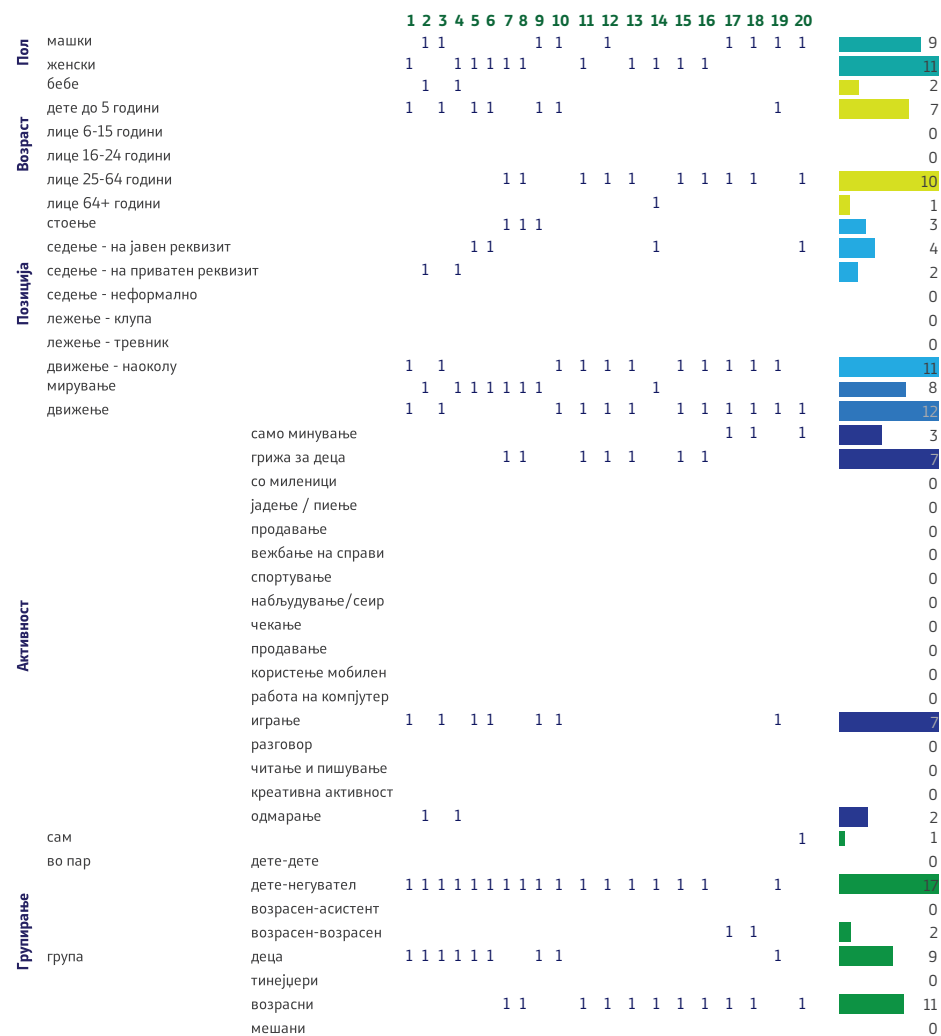

РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

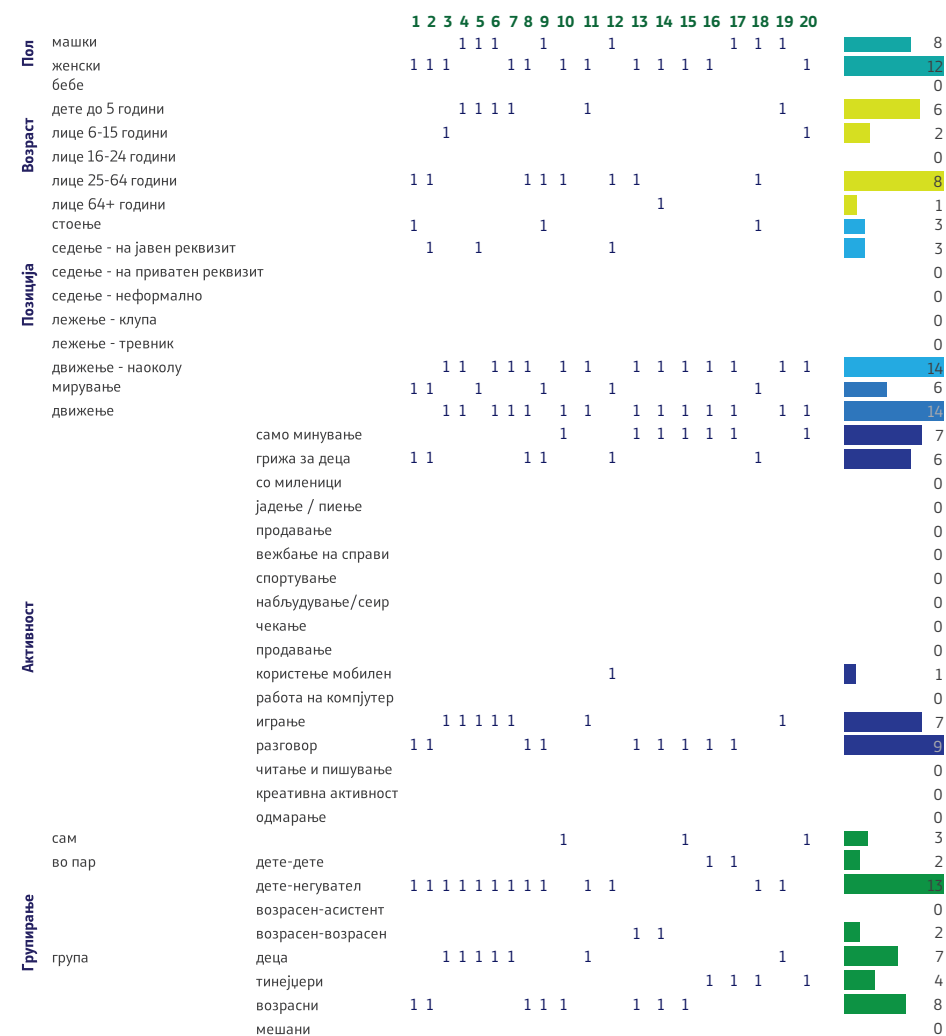
Мапирање на стационарната активност

Мапирање на стационарната активност

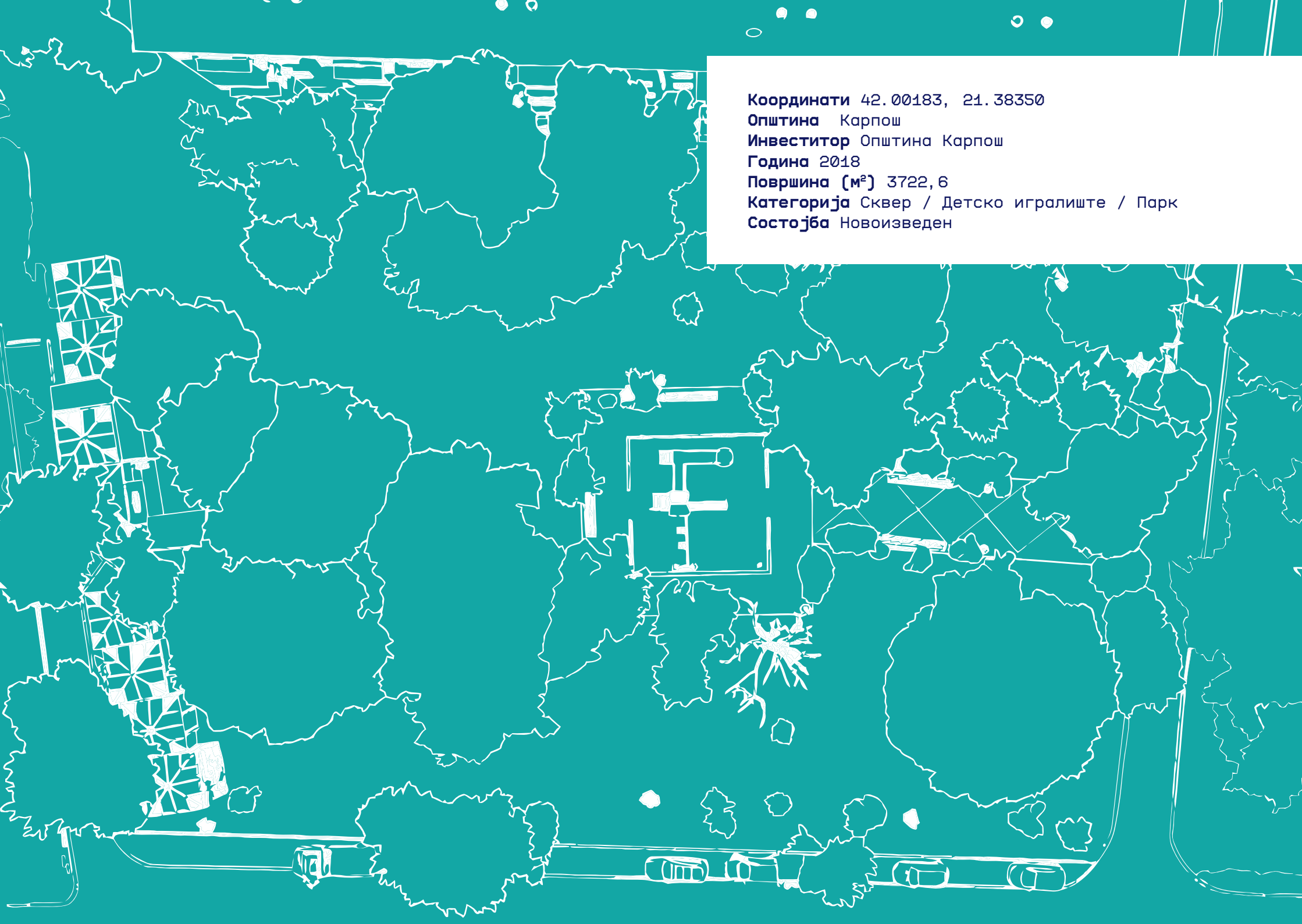

Мапирање на стационарната активност

УРБАН СКВЕР „НЕРЕЗИ“

K.2

Координати 42.00183, 21.38350

Општина Карпош

Инвеститор Општина Карпош

Година 2018

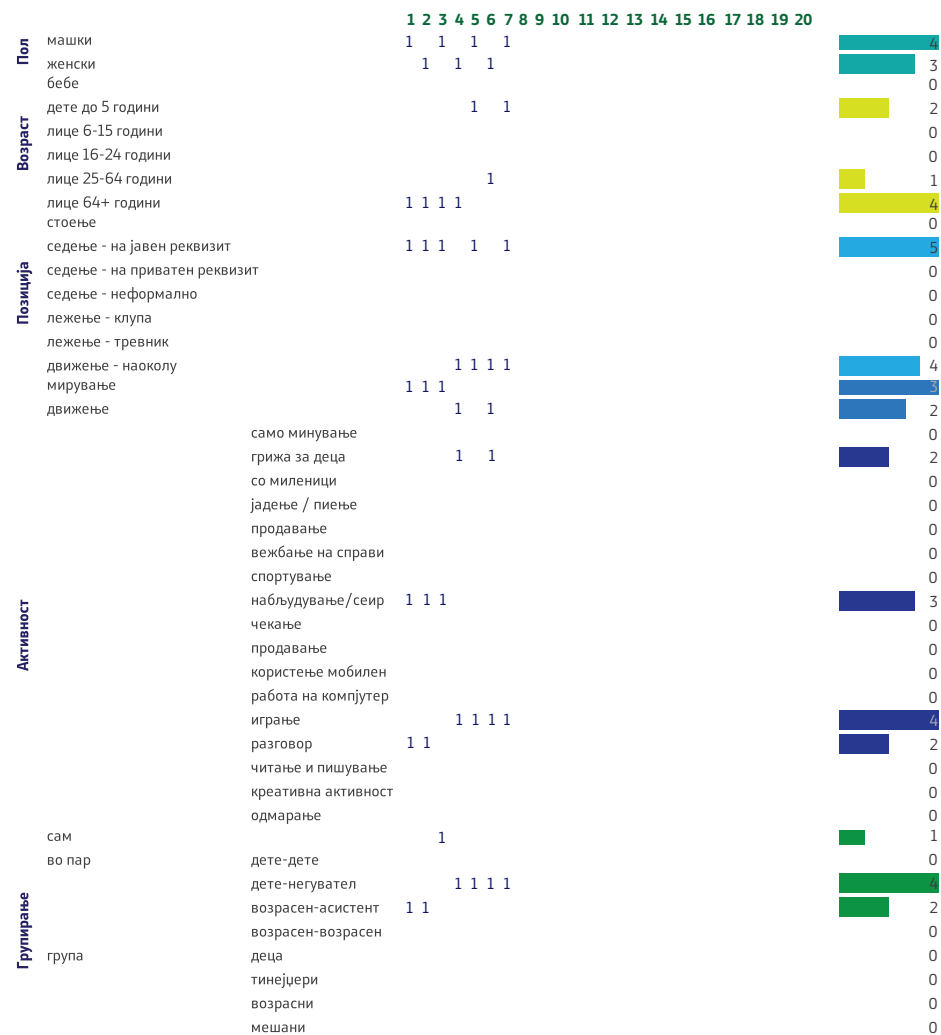
Површина (м²) 3722,6

Категорија Сквер / Детско игралиште / Парк

Состојба Новоизведен

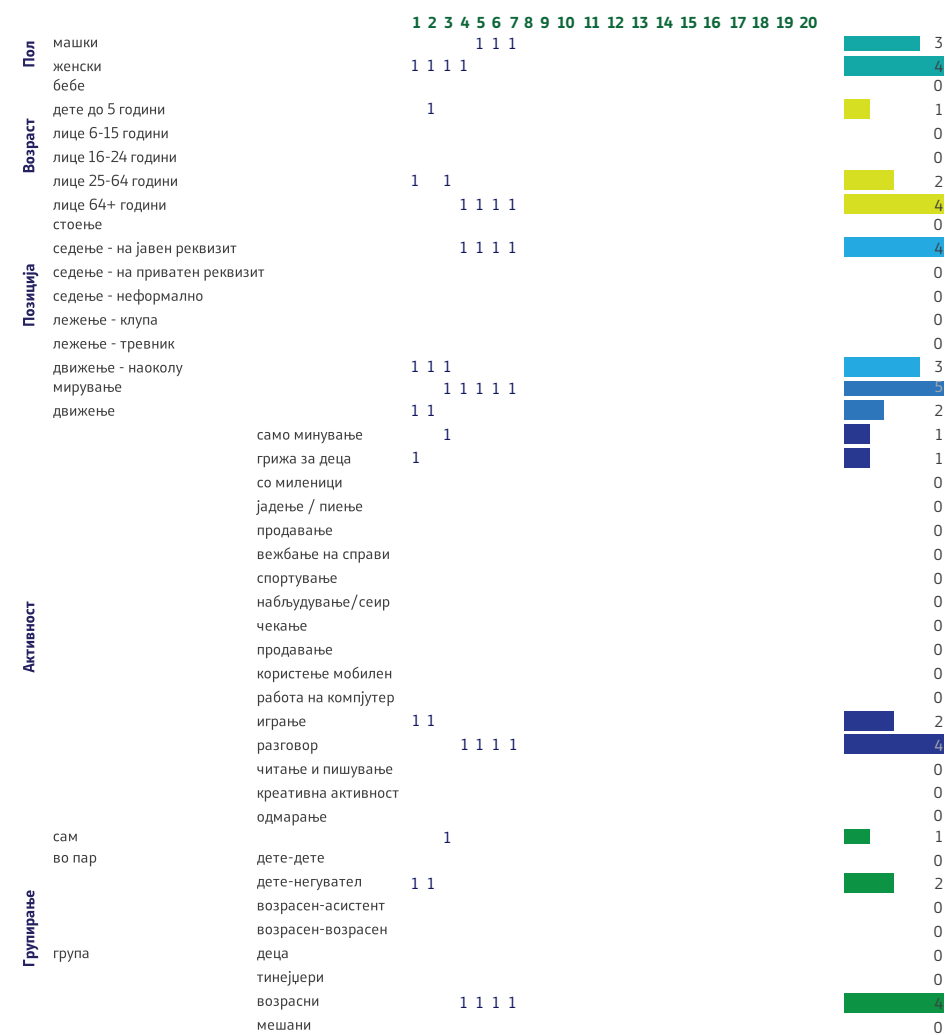
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

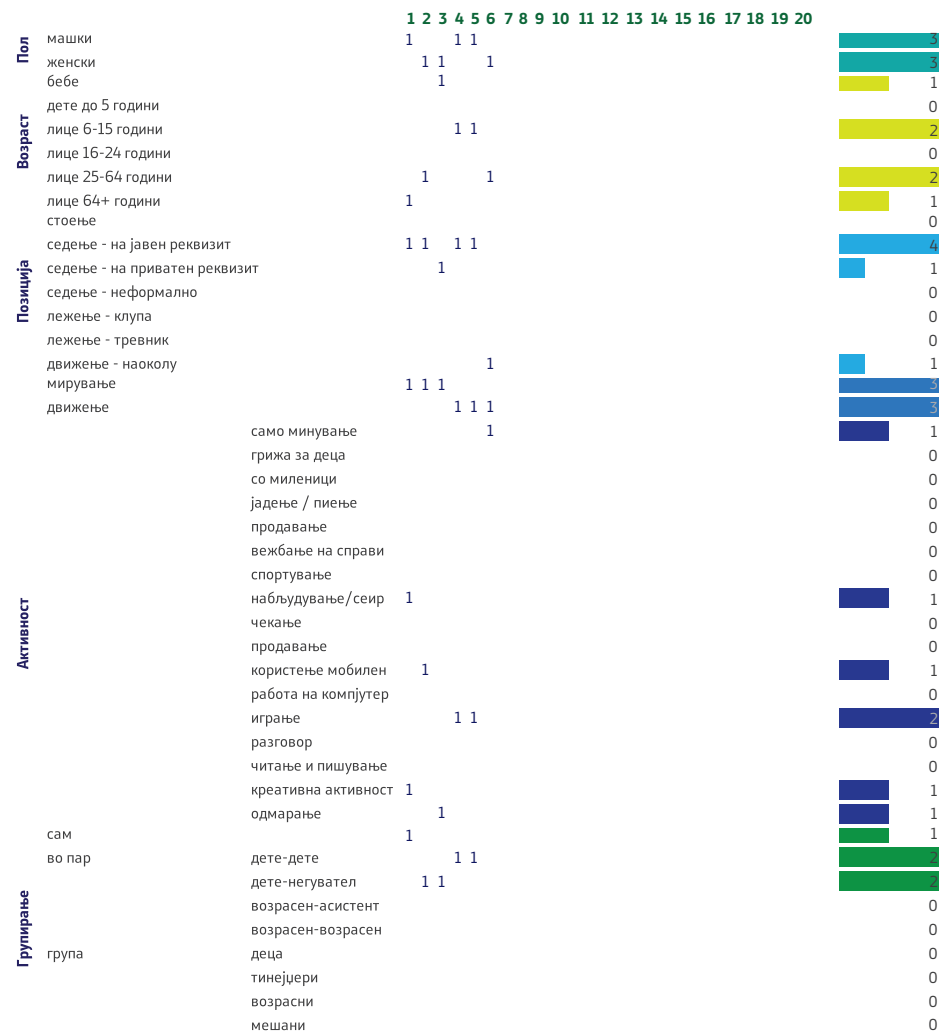
РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

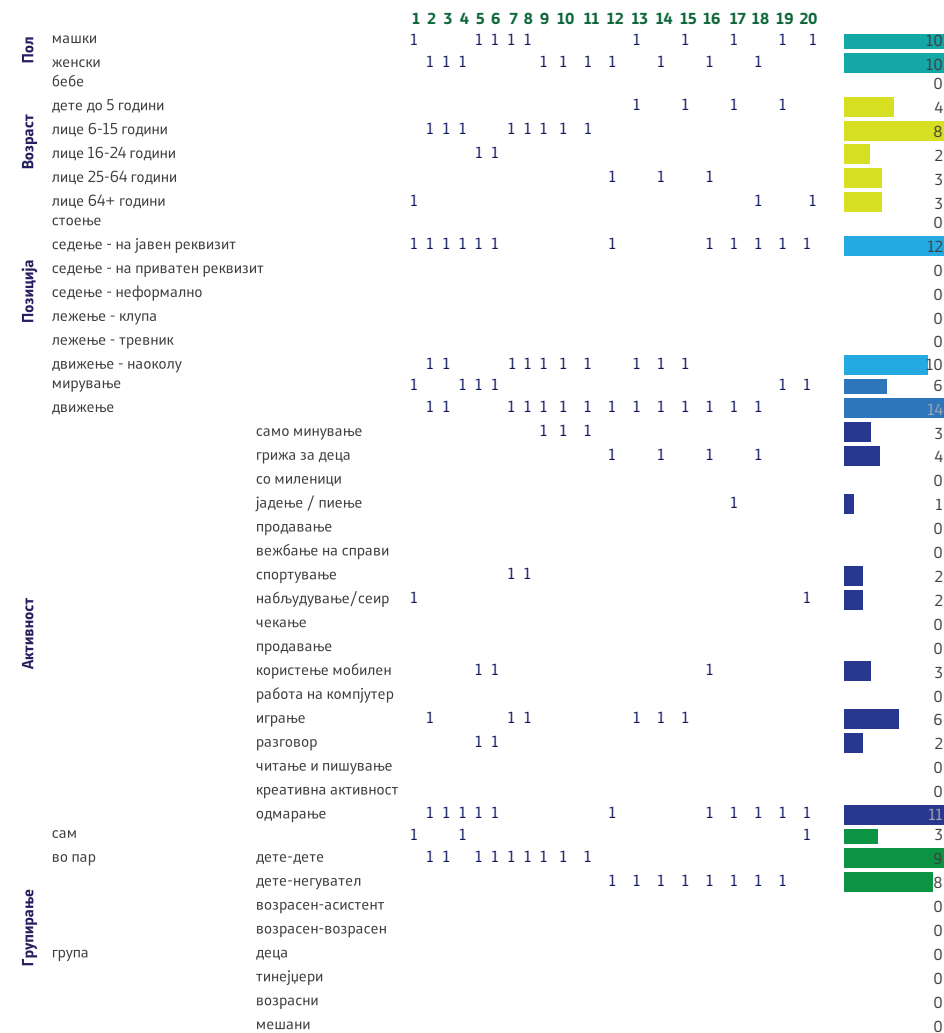
НЕРАБОТЕН ДЕН ПРЕТПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

НЕРАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

An aerial photograph of a park area. At the top, a multi-lane road with several cars is visible. Below the road is a dense forest of green trees. In the bottom right corner, there are several buildings with grey roofs. The text 'ЗЕЛЕН СКВЕР' and '„МАРЧЕ ПАРКЧЕ“' is overlaid in the top left, and 'А.1' is overlaid in the bottom right.

ЗЕЛЕН СКВЕР „МАРЧЕ ПАРКЧЕ“

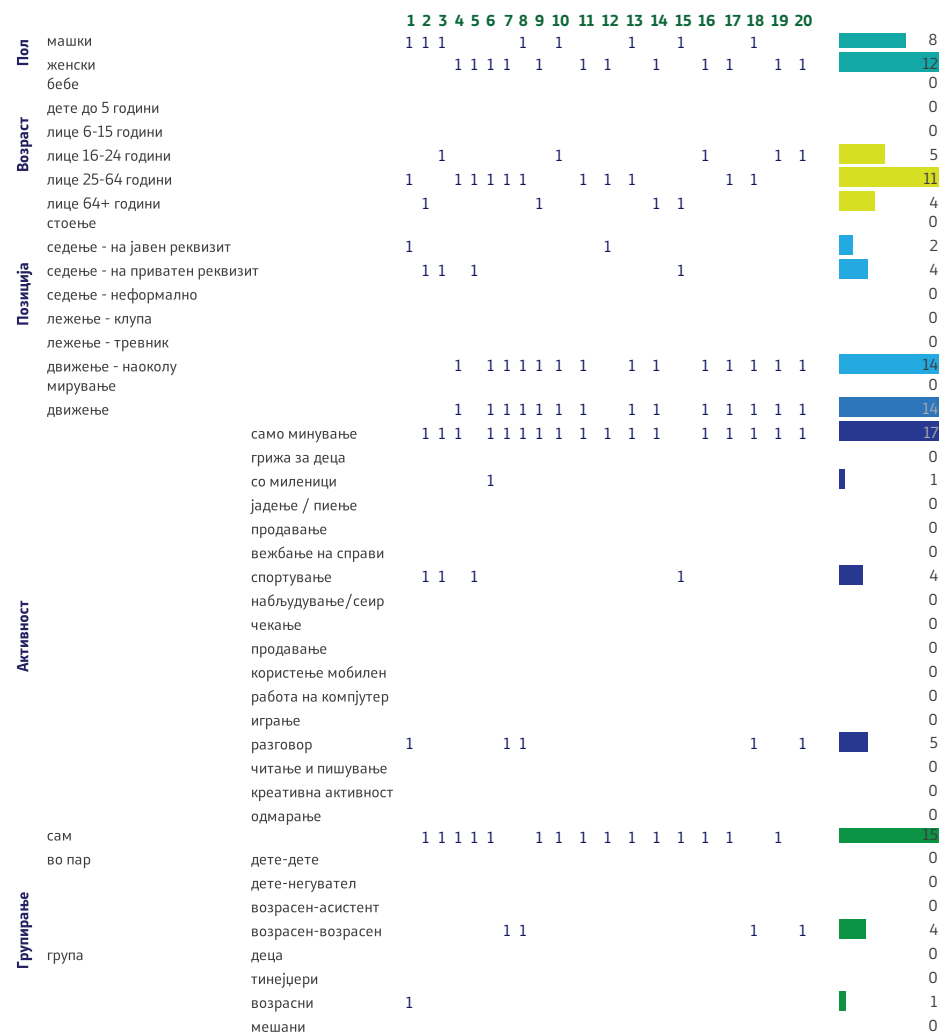
А.1

Координати 41.98848, 21.45634
Општина Аеродром
Инвеститор Град Скопје / СкопјеЛаб
Година 2020
Површина (м²) 1855
Категорија Сквер / Парк
Состојба Новоизведен

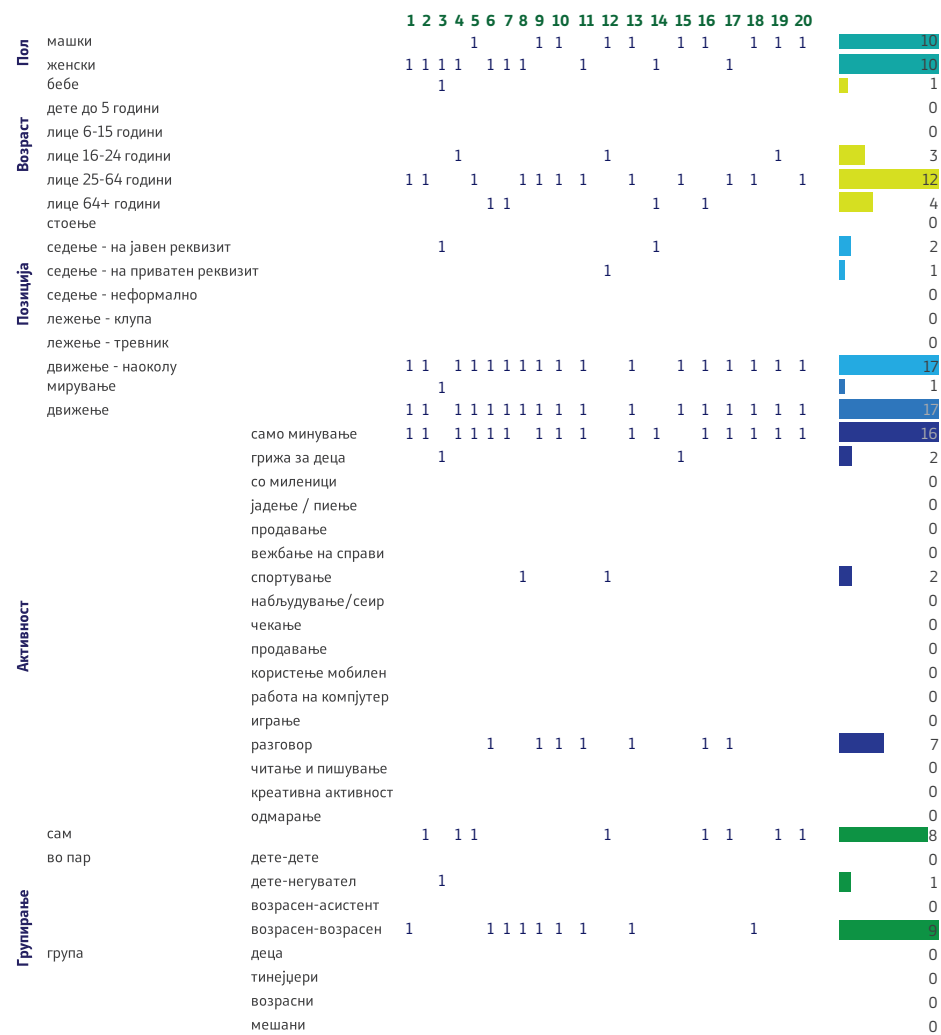
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

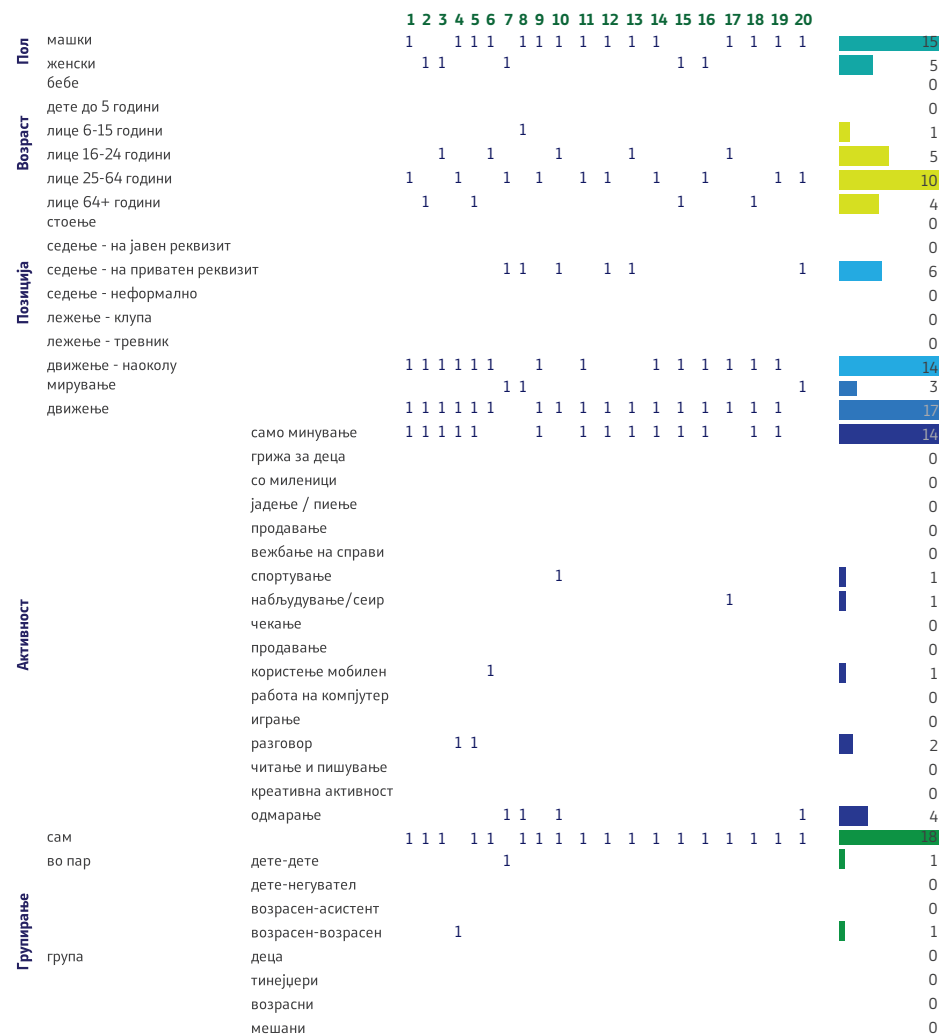
РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

НЕРАБОТЕН ДЕН ПРЕТПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

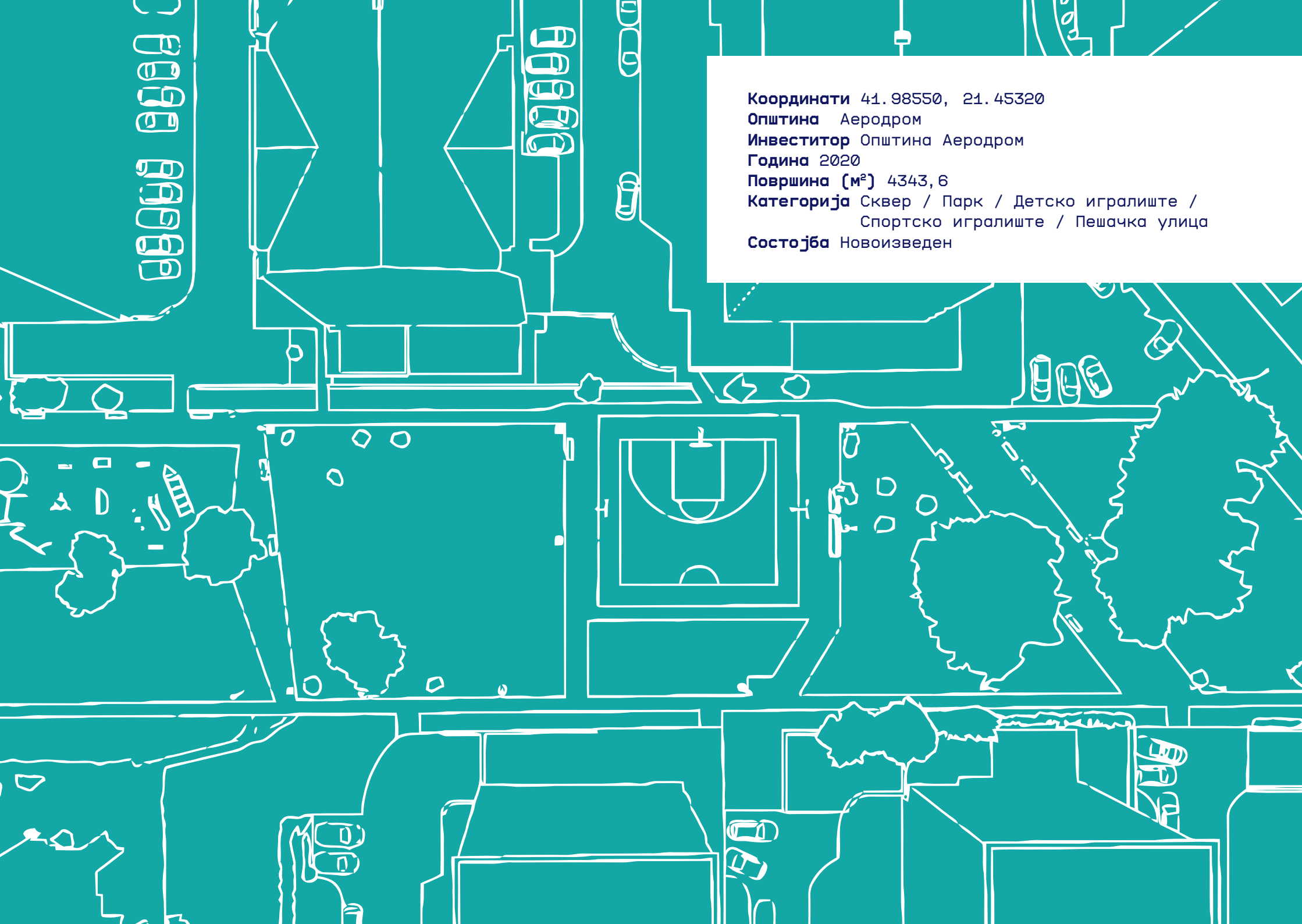
НЕРАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

УРБАН ПАРК ПОКРАЈ
УЛ. ПАНДИЛ ШИШКОВ

А 2

An aerial map showing a park area. A yellow rectangular plot is highlighted in the center. The plot contains a basketball court, a playground with various equipment, and a paved area. Surrounding the plot are roads, buildings, and other green spaces. A white text box is overlaid on the top right of the map.

Координати 41.98550, 21.45320

Општина Аеродром

Инвеститор Општина Аеродром

Година 2020

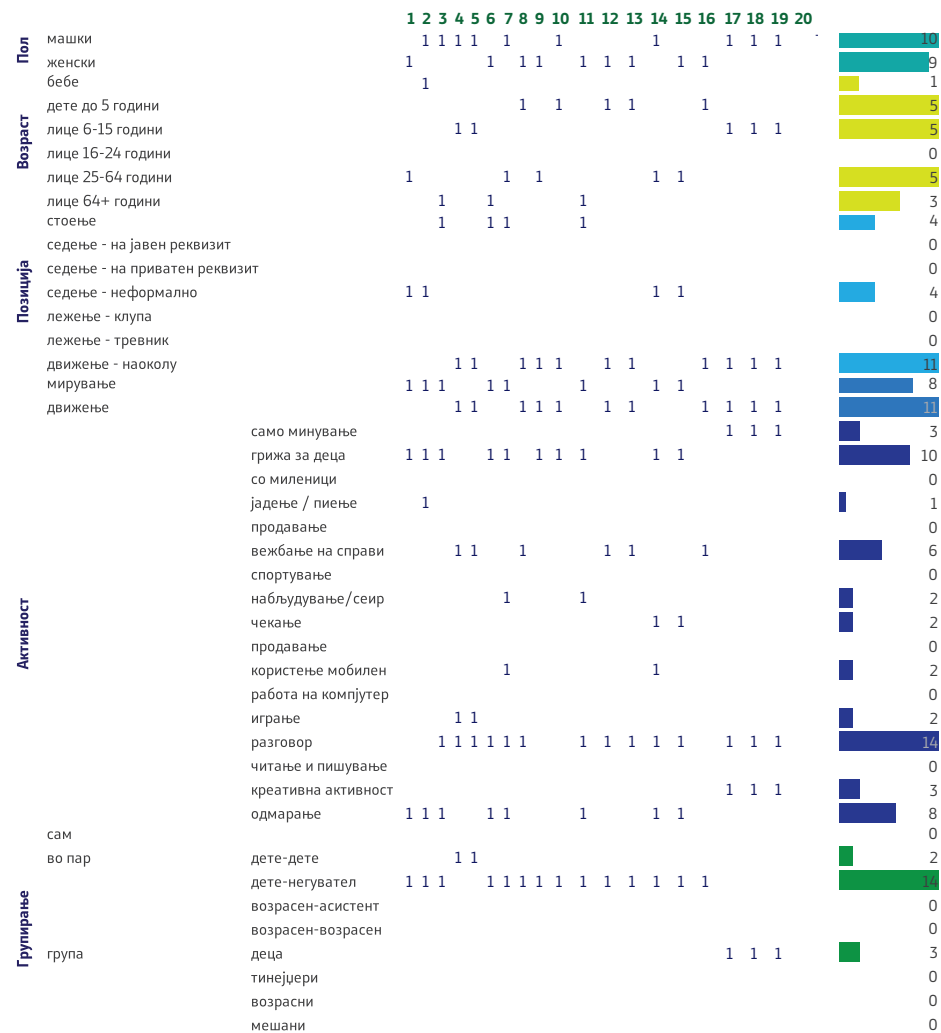
Површина (м²) 4343,6

Категорија Сквер / Парк / Детско игралиште /
Спортско игралиште / Пешачка улица

Состојба Новоизведен

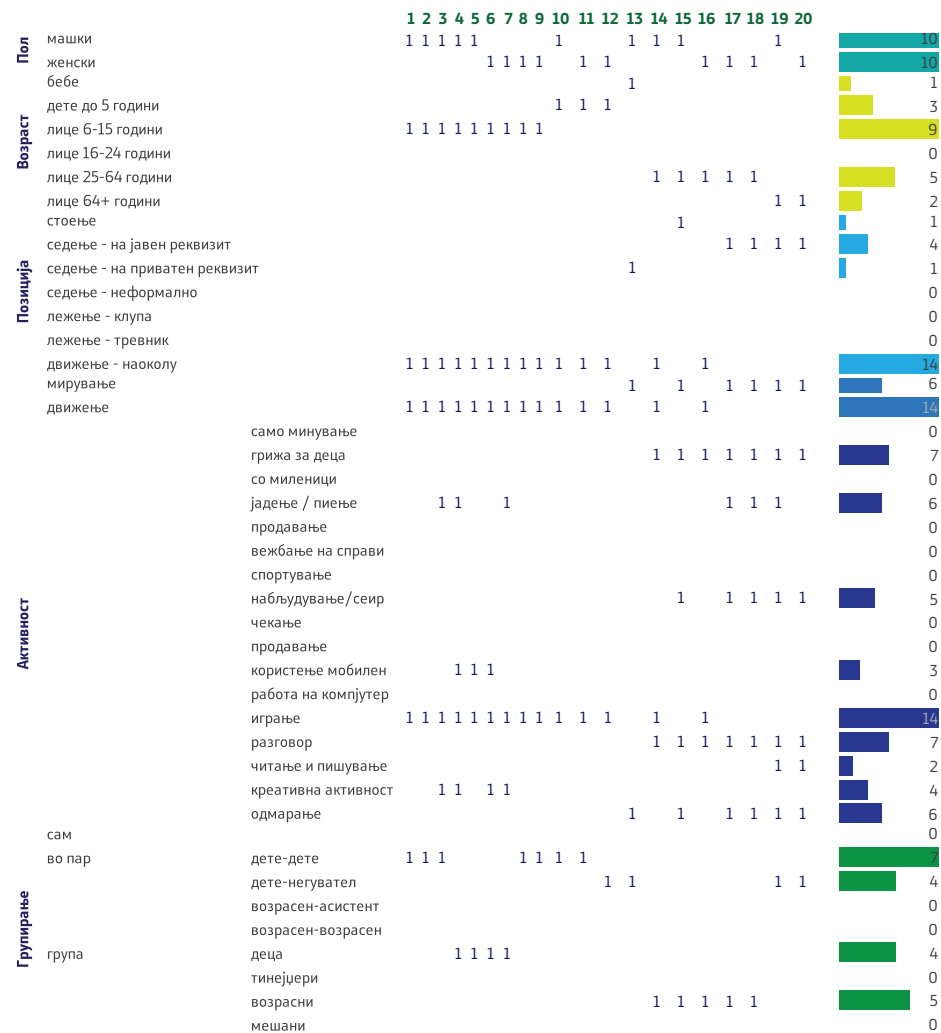
РАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

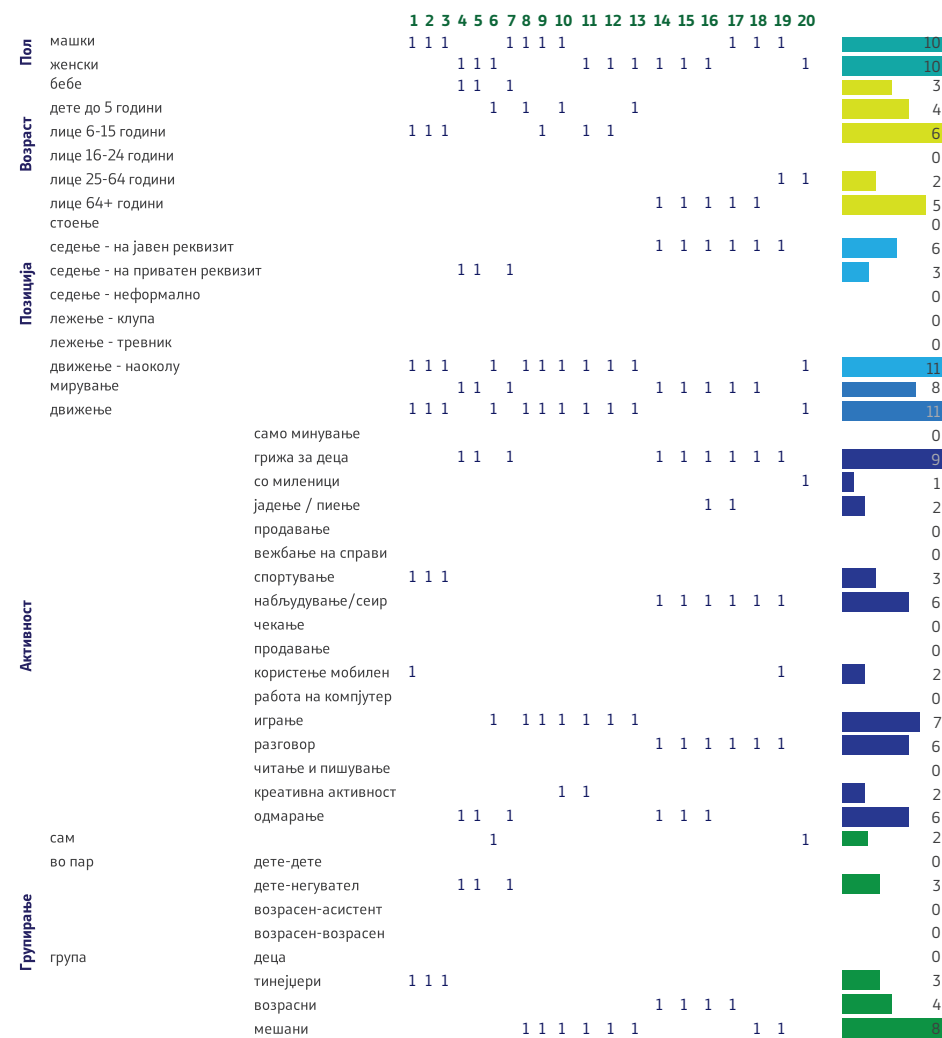
РАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

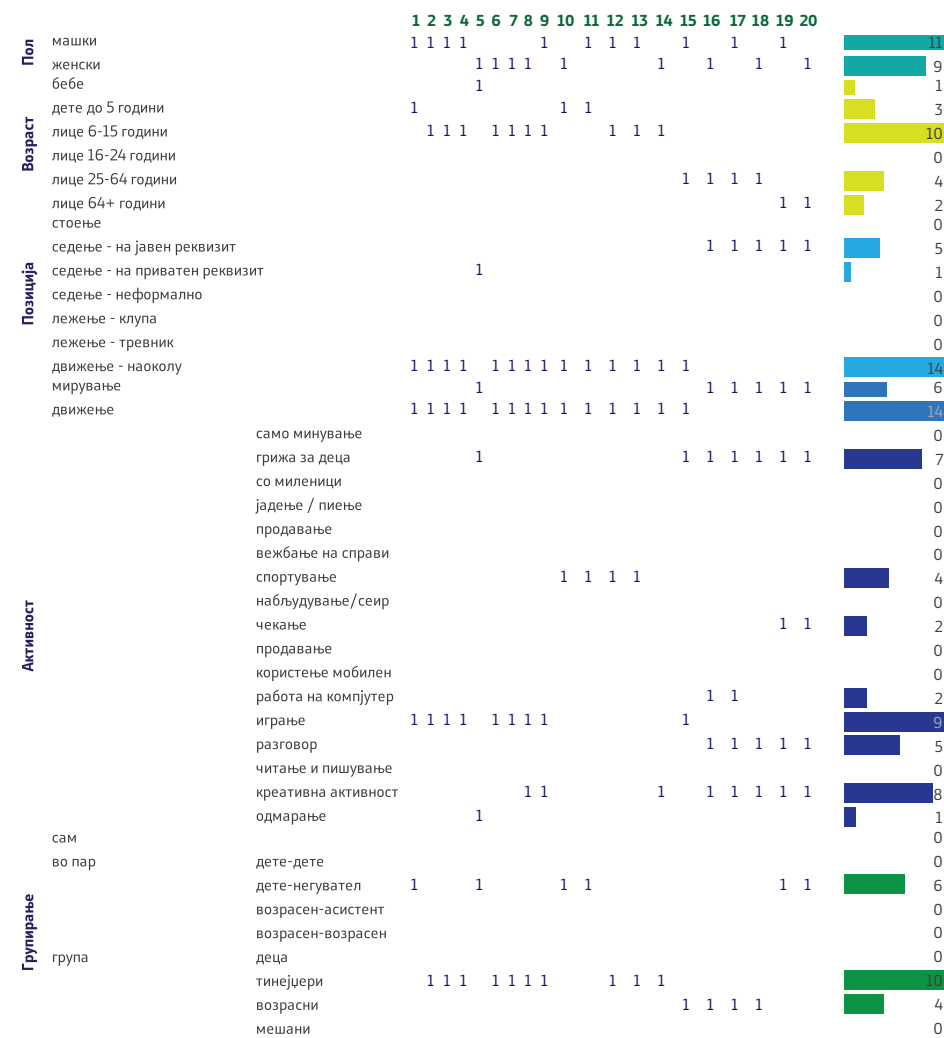
НЕРАБОТЕН ДЕН ПРЕПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

НЕРАБОТЕН ДЕН ПОПЛАДНЕ

Мапирање на стационарната активност

5. Заклучоци

Истражувањето ги опфаќа активностите на 10 општини во однос на обезбедувањето и управувањето со отворените јавни простори. Притоа, во согласност со податоците кои ги обезбедија општините, истражувањето дава преглед на сите јавни отворени простори кои биле вклучени во активностите на предметните општини во последните пет години. Општиот преглед укажува на тоа дека 61% од документираните јавни простори сметани за нови, всушност настанале со реконструкција на веќе постоечки јавни отворени простори, додека само 39% се новооформени. Регистрираните 364 јавни отворени простори се движат од монофункционални до полифункционални и во рамките на ова истражување тие се категоризирани во согласност со нивната доминантна функција. Како најприсутна се јавува категоријата „детски игралишта“ со процентуална застапеност од 40,9%, по која следуваат „спортски игралишта“ со 29,1% и „паркови“ со 21,7%. Останатите 8,3% отпаѓаат на категориите „скверови“, „пешачки улици“ и „кровни градини“.

Прегледот на динамиката на градење јавни простори по општини (Табела 5) укажува на тоа дека најголем број (19,5%) на новоизведени или реконструирани јавни простори се на територија на Општина Аеродром, која во согласност со последниот попис на населението од 2021 година има и најголем број на жители од сите скопски општини (77.735 жители). Наспроти неа, Општина Шуто Оризари и Општина Сарај бележат најмал број на изведени и/или реконструирани јавни простори на територија на Скопје во последните 5 години. Општина Сарај е најголемата скопска општина во однос на површина, а за период од 5 години во оваа општина се реконструирани вкупно 3 јавни простори, а изведен е само 1.

Табела 5: Преглед на вкупен број на новоизведени и реконструирани јавни простори по категорија (2018-2023)

Општина	Детски игралишта	Спортски игралишта	Скверови	Паркови	Пешачки улици	Кровни градини	Вкупно
Аеродром	27	20	7	15	2	0	71
Бутел	11	11	1	10	0	0	33
Гази Баба	24	33	2	5	0	0	64
Ѓорче Петров	11	7	5	6	1	0	30
Карпош	18	14	3	5	0	0	40
Кисела Вода	27	9	3	9	1	0	49
Сарај	1	1	0	2	0	0	4
Центар	22	8	2	11	1	2	46
Чаир	6	3	0	16	0	0	25
Шуто Оризари	2	0	0	0	0	0	2
Вкупно:	149	106	23	79	5	2	364

Од добиените одговори по барањата за слободен пристап до информации од јавен карактер, од вкупно 10 општини во Градот Скопје, само 2 општини (Општина Аеродром и Општина Ѓорче Петров) распишале јавен конкурс за идејно решение за уредување на јавен простор, од кои, пак, 1 бил поништен поради нецелосна документација на пристигнатите решенија (Општина Ѓорче Петров), додека во другиот случај било реализирано победничкото решение. Од останатите општини, 4 се изјасниле дека не распишале ниту еден конкурс за избор на идејно решение за уредување на јавни простори, додека другите 4 воопшто не дале одговор на ова прашање.

Во однос на квалитативните особености на двете најприсутни категории на јавни простори – детските и спортските игралишта, се забележува наклонетост кон користење на генерички и повторливи елементи за уредување на овие простори, без притоа да се земе предвид контекстот и поврзувањето со истиот. Од оваа практика не се исклучени и останатите категории на јавни простори, односно скверовите, парковите и кровните градини. **Проектирањето на јавните простори е заменето со процес на јавна набавка,**

а стручната јавност генерално има ограничени пристап и влијание врз овие процеси. Следствено, како резултат се јавуваат повторливи јавни простори, монотони и неприспособени на контекстот, кои не нудат нови содржини, ниту разновидност на програмите и моделите за интеракција, едукација и општо – нивно користење.

Кај зелените површини, односно парковите, како инвеститор најчесто се јавува Град Скопје. Ова се должи на административната поврзаност помеѓу Градот и јавното претпријатие основано од Градот, ЈП „Паркови и зеленило“, надлежно за уредување и одржување на зелените површини на територија на Град Скопје. Дополнително, поради поделената надлежност за различните категории на сообраќајници помеѓу Град Скопје и општините, дел од зелените површини, категоризирани како „парк“, водени како инвестиција на Град Скопје, често се лоцирани долж главните сообраќајници, во површината плански предвидена како заштитно зеленило.

ЗАКЛУЧОЦИ ОД АНКЕТАТА ЗА МЕРЕЊЕ НА СТАЦИОНАРНИТЕ АКТИВНОСТИ

Овој анкетен сет фокусиран на стационарните активности има за цел да ги препознае просторно-временските шеми на активностите во разгледуваниот простор. Истиот генерираше податоци кои се опросторуваат преку одговорите на тематскиот прашалник и притоа ја отсликуваат состојбата со расположливата инфраструктура и нејзиниот квалитет, како и појавите во врска со истите. Овие мерења се од суштинска важност при оценувањето на влијанието на урбаниот дизајн на јавниот живот и се еден од аргументите во процесот на воспоставување стандарди за различните аспекти на отворените јавни простори. Преку планирањето на стационарните активности се работи на поттикнувањето и одржувањето на социјалната кохезија во отворените јавни простори. Од мерењата воспоставени во шесте предметни простори, првиот заклучок кој може да се извлече е дека зачестеноста на одредени активности и присутноста на одредени групи се повлијаени од различни фактори поврзани со програмските и материјалните аспекти на просторот, но и фактори од поширокото просторно и општествено опкружување.

Така, во разгледаните случаи значителна е присутноста на децата под 5 години и нивните негуватели (урбан сквер „Нерези“, Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“). Тоа веројатно се должи на генералната политика на одговорните институции и нивните целни групи при обезбедувањето и опремувањето на јавните отворени простори и најприсутната категорија – детски игралишта, покрај останатите фактори. Треба да се забележи и тоа дека кај овој пар дете-негувател

се забележуваат отстапки од поранешните практики децата да бидат чувани од повозрасните членови на семејството и дека се забележува трендот тоа да го извршуваат самите родители. **Позабележителната присутност на жените во одреден дел од денот (утрото) пак, најверојатно се должи на тоа што родителската грижа за децата до 5 години е препуштена на мајката, нешто кое се чита кај повеќето пресеци на активностите, особено во работните денови од неделата.**

Понатаму, мерењата укажуваат дека најдоминантно застапената возрасна категорија која е присутна во јавните отворени простори се лицата од 25 до 64 години, информација која бара подлабоко разгледување. Според поединечните анкети може да се забележи дека присутноста на оваа група е најголема кај случаите кои може да се определат како транзитни (зелен сквер „Марче паркче“; урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“; детско и спортско игралиште „Славка Недик“) и отпаѓа главно на корисниците кои само минуваат низ овој простор, а само во дел од случаите се ангажирани околу некоја од функциите кои просторот ги нуди (урбаниот сквер „Нерези“). Оттука произлегува и дискусија околу позиционирањето на овие простори покрај главните правци на пешачкиот сообраќај и влијанието на истото на самиот простор и обратно. Секое поединечно присуство ја зголемува инциденцата на задржување во овие простори (што упатува кон зголемување на нивната функционална комплексност), но притоа треба да се има на ум дека одредени функции, како што се детските катчиња или просторите за одмор, треба да се развиваат во поинтимен простор настрана од секојдневните врвувалици.

Очигледно е, исто така, дека најголемиот атрактор за возрасната група од 6 до 15 години се спортските терени (Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“, детско и спортско игралиште „Славка Недик“), што е и очекувано со оглед на потребите на оваа група корисници. Вкрстувањето на наодите од тематскиот прашалник укажува и на повисокото ниво на звучно загадување кај овие простори како во

претпладневните, така и во попладневните часови, случај кој треба да се адресира со соодветни проектантски мерки во и околу просторот за изведување на споменатите активности. Дополнително треба да се размисли и за комбинирано користење на овие површини, со оглед на тоа дека истите се користат со различен интензитет во текот на денот и неделата. Во таа насока, кај еден од разгледаните случаи (урбан сквер „Нерези“) нотирана е забележителна смена на корисниците на ист простор: лицата од 6 до 15 години се најзастапени во неработните денови, додека во работните денови најчести корисници на просторот се лицата на возраст над 64 години.

Интересно е да се забележи дека просторите кои се поставени долж примарните сообраќајници (зелен сквер „Марче паркче“, инклузивното детско игралиште - Веро Тафталиџе, кровна градина - ГТЦ), наспроти силната тангенцијална фреквенција на луѓе и возила, имаат карактер на интровертни места, со појасно дефинирани природни или изградени граници. Кај овие простори дополнително се забележува поскупо програма, многу фокусирана група корисници, скромна палета на активности (седење, играње, разговор) и вообичаено една функција (детско игралиште, парк) која доминира над останатите.

Анкетата на стационарните активности, особено делот кој дава индикатори за групирањето на корисниците на набљудуваните простори, ја потврдува претпоставката дека јавните отворени простори поттикнуваат социјална кохезија помеѓу локалното население, што е една од примарните цели на формирањето на истите во станбените населби. Модалитетите на групирање на корисниците на отворените јавни простори се многубројни и често функција на расположливата инфраструктура, иако во одредени случаи има отстапки од оваа претпоставка и одредени возрастни групи се присутни независно од отсуството на опрема произлезена од нивните интереси (урбан сквер „Нерези“). Во просторите со поголема програмска сложеност (Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“, детско и спортско игралиште „Славка Недик“) групите се разновидни и тоа

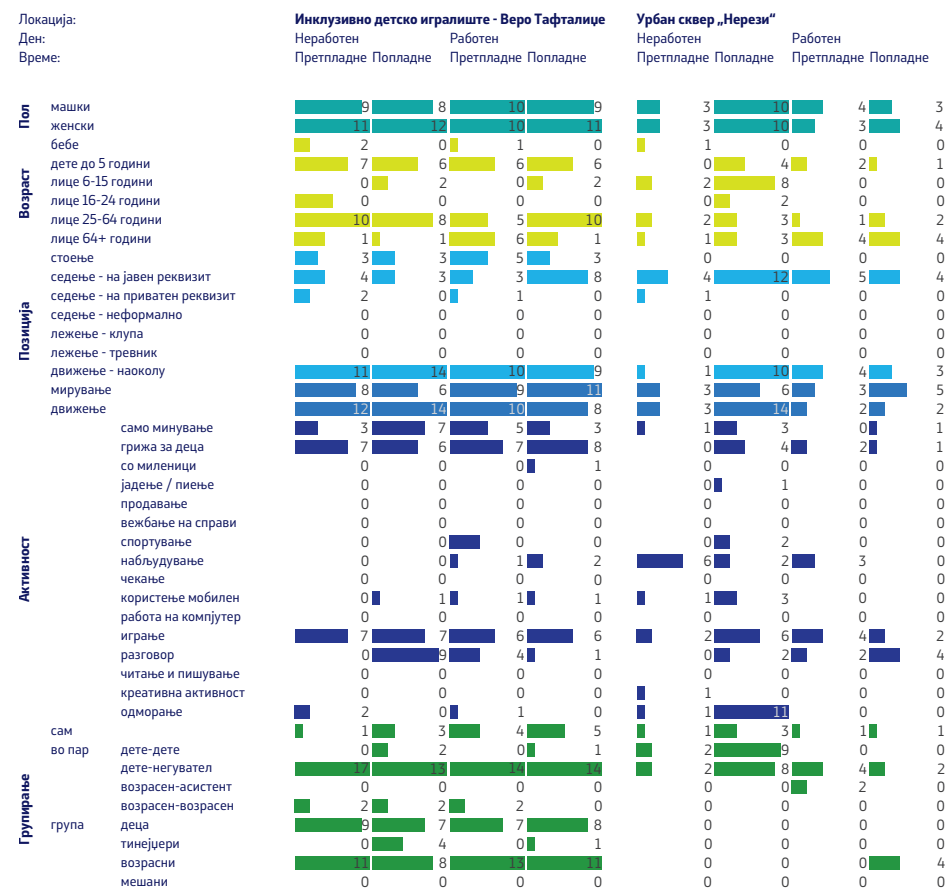
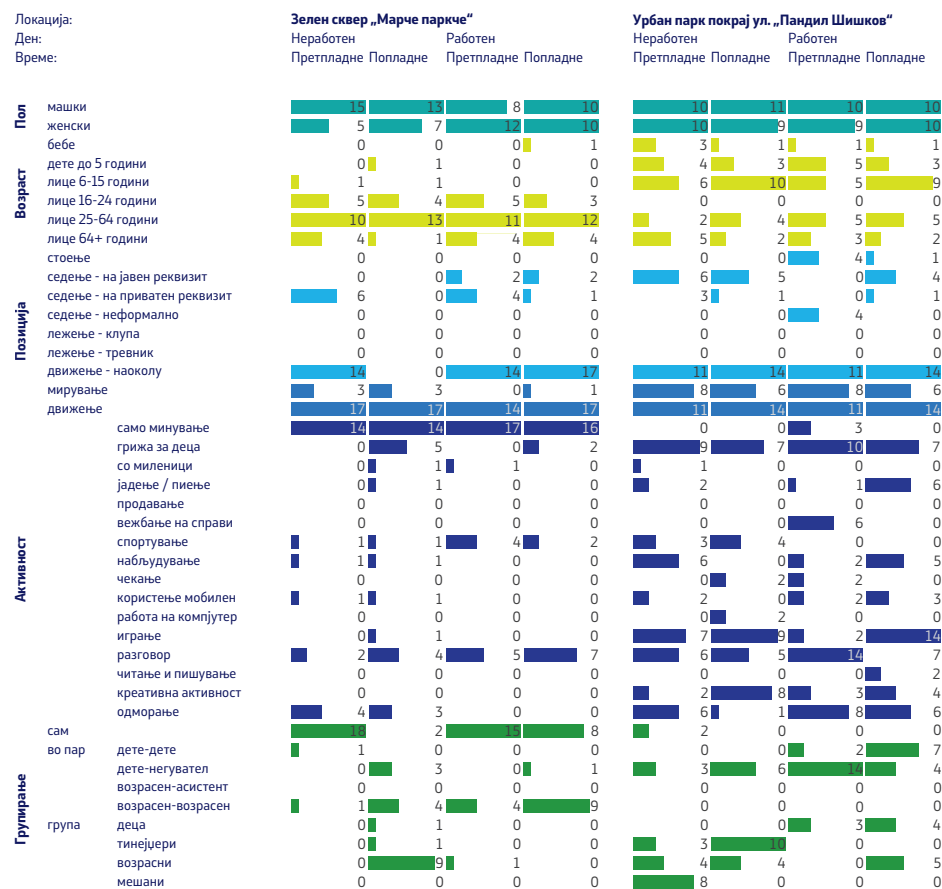
придонесува не само за поголема кохезија, туку создава и дополнителни услови за генерациска размена на искуства и градење на врски со широк возрасен опсег. Наспроти тоа, кај просторите со фокусирана функционална структура (зелен сквер „Марче паркче“, инклузивното детско игралиште - Веро Тафталиџе, кровна градина - ГТЦ) групите се формираат во рамките на доминантната намена на просторот и за сметка на контролираната социјална кохезија обезбедуваат средина која е побезбедна и попријатна за возрасните групи под 5 години и лицата над 65 години. Секако, доколку се создадат соодветни услови, овие простори може да го прошират опсегот на интересни групи внесувајќи активности како што се разнородни едукативни програми, физичка култура, читање, работа на отворено и сл.

Практикувањето на разговор и сеир се традиционална одлика на овие простори и како такви забележани се во сите случаи. Една забележлива тенденција при вкрстувањето на собраните информации е дека за овие активности не се планираат специјализирани простори, опрема, ниту, пак, се распределуваат соодветно во просторот. Тие често се случуваат на рабовите на проектираните површини наменети за детски игралишта, спорт и слично и опремата за нивна поддршка или отсуствува или е поставена на начин кој долгорочно ги истиснува овие активности од програмата на отворените јавни простори.

Мапирање на стационарни

АКТИВНОСТИ

Сумарен преглед

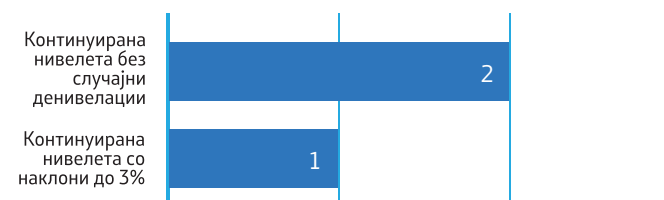
Мапирање на стационарни АКТИВНОСТИ Сумарен преглед

Локација:		Кровна градина ГТЦ				Детско и спортско игралиште „Славка Недиќ“			
Ден:		Неработен		Работен		Неработен		Работен	
Време:		Претпладне		Попладне		Претпладне		Попладне	
Пол	машки	5	9	3	16	12	7	11	12
женски	2	11	17	4	8	11	9	8	8
бебе	0	0	0	0	1	0	0	0	0
дете до 5 години	1	0	0	2	2	0	0	2	4
лице 6-15 години	0	2	4	2	3	7	5	4	4
лице 16-24 години	2	9	5	1	2	3	2	1	1
лице 25-64 години	0	2	4	2	3	7	5	4	4
лице 64+ години	1	0	2	4	1	1	3	1	1
стоене	0	2	0	0	2	0	0	2	2
сedeње - на јавен реквизит	3	8	18	10	4	4	3	3	3
сedeње - на приватен реквизит	0	0	0	0	0	0	0	0	0
сedeње - неформално	0	0	0	0	0	0	0	0	0
лежење - клупа	0	1	1	1	0	0	0	0	0
лежење - тревник	0	0	0	0	0	0	0	0	0
движење - наоколу	4	10	1	9	14	14	17	15	15
мирување	3	10	19	11	6	4	3	5	5
движење	4	10	1	9	14	14	17	15	15
само минување	4	2	0	6	12	13	10	7	7
грижа за деца	0	1	4	3	2	0	2	7	7
со миленици	0	0	0	0	0	4	0	0	0
јадење / пиење	2	0	15	10	0	0	0	0	0
продавање	0	0	0	0	0	0	0	0	0
вежбање на справи	0	0	0	0	0	0	0	0	0
спортување	0	0	0	0	0	0	5	4	4
набљудување	0	0	15	18	1	0	1	0	0
чекање	0	0	0	0	0	0	0	0	0
користење мобилен	1	4	4	3	0	4	1	0	0
работа на компјутер	0	0	2	0	0	0	0	0	0
играње	0	0	1	4	5	0	2	3	3
разговор	4	15	19	18	6	7	5	11	11
читање и пишување	0	0	1	0	0	0	0	0	0
креативна активност	0	0	4	2	0	0	0	0	0
одморане	0	0	15	6	1	0	1	0	0
сам	3	2	1	3	6	9	5	1	1
во пар	0	0	2	2	2	2	0	0	0
дете-дете	2	0	4	2	2	0	4	5	5
дете-негувател	0	0	0	0	0	0	0	0	0
возрасен-асистент	0	0	0	0	0	0	0	0	0
возрасен-возрасен	2	8	8	0	4	4	6	0	0
деца	0	0	0	0	0	3	5	4	4
тинејџери	0	3	0	0	0	0	0	0	0
возрасни	0	0	5	0	0	0	0	4	4
мешани	0	5	0	3	6	0	0	6	6

ЗАКЛУЧОЦИ ОД ТЕМАТСКИТЕ ПРАШАЛНИЦИ

Збирот информации создаден преку тематскиот прашалник конечно претставува мешавина од различни просторни индикатори за различни размери на јавните отворени простори. Овие индикатори посредно отсликуваат одредени аспекти кои беа од интерес на ова истражување како што се пристапноста, комфорот, безбедноста, опременоста и озеленетоста на шесте набљудувани простори. Освен тоа, тие директно се однесуваат на материјализацијата на јавните површини и нивното блиско опкружување и идентификуваат некои од критичните елементи на оваа социјална инфраструктура.

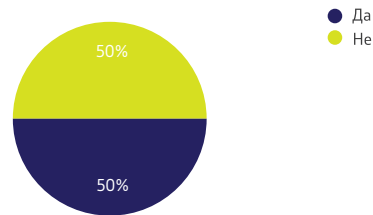
Тематскиот прашалник во однос на првата тема која е испитувана – пристапноста, открива предизвици во отвореноста на овие простори кон разни групи корисници.

Истото се чита преку предизвиците со кои се соочуваат пешаците при пристапување на овие простори и при движењето во рамките на истите (во повеќе од 50% од случаите), недостапноста на паркинзи за велосипеди (во 50% од случаите), наспроти достапноста на паркинзи за автомобили (во над 80% од случаите) и сл.

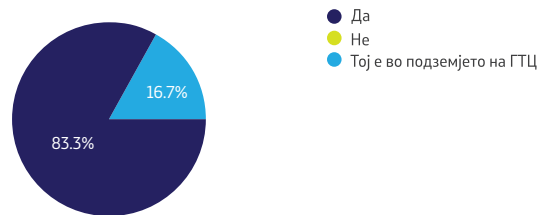
Дали во непосредна близина на јавниот простор има паркинг за велосипеди (доколку да,значи го/ја соодветно на скицата)?

6 одговори

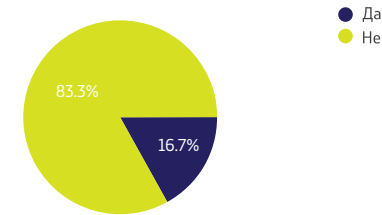
Дали во непосредна близина на јавниот простор има паркинг за автомобили (доколку да,значи го/ја соодветно на скицата)?

6 одговори

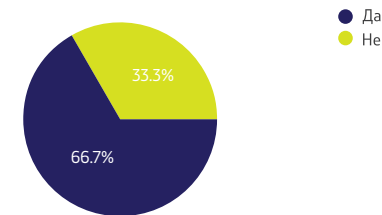
Дали јавниот простор е означен како инклузивен?

6 одговори

Дали пристапот од непосредната околина до јавниот простор е со континуирани нивелети,поволни за лица со хендикеп и родители со детски колички?

6 одговори

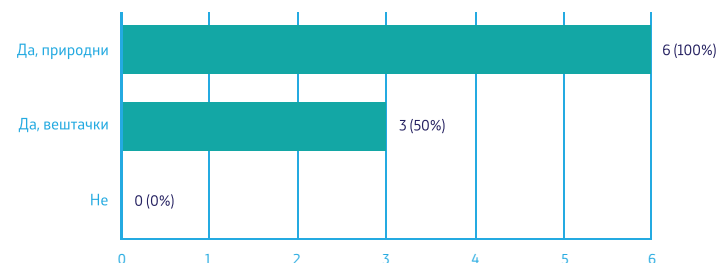

Овие забележувања дополнително се потврдуваат со информации од анкетата за стационарната активност, односно со отсуството на одредени активности како што се читање, пишување, работа на компјутер и сл., со отсуството на лица со хендикеп, со доминантно присуство само на една група корисници (негувател-дете и сл.) и покрај полифункционалноста на просторите итн. **И покрај забележаната тенденција за промовирање на инклузивни отворени простори, пристапноста не се применува во просторот од кој се пристапува кон овие инклузивни тематски површини, но и не се унапредува состојбата во веќе оформените јавни простори.** Дополнително треба да се забележи и тоа дека постои тенденција пристапноста да се унапредува само кај една категорија – детските игралишта, додека останатите категории се одминати од овие активности.

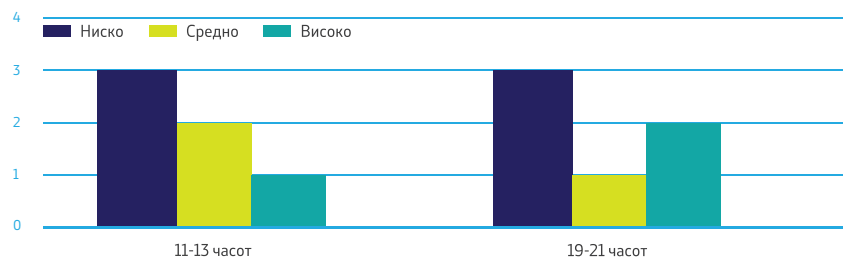
Комфорноста во отворените јавни простори може да се дефинира како задоволителна, барем во случаите кои беа испитувани. Сепак, квалитативно и квантитативно, одредени аспекти не се застапени на исто ниво во различните простори. Кај комфорот очигледно е дека значителна улога имаат повеќе фактори како што се: позицијата на јавните простори, времето на настанување на контекстот на овие простори, морфологијата на изградениот простор и сл. Така, за јавните простори кои се интерполирани во внатрешните простори на веќе оформени станбени блокови (сквер и детско игралиште „Нерези“ или детското и спортско игралиште „Славка Недик“) комфорот бележи повисок квалитет во однос на обезбеденото засенчување, но и звучното загадување на овие простори.

Дали јавниот простор располага со засенувачи (доколку да, означи ја соодветно на скицата)?

6 одговори

Определете го нивото на бучавата во следните временски периоди

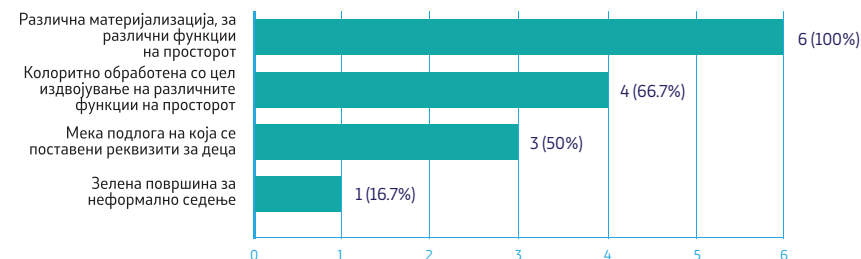
Наспроти нив, кај случаите позиционирани на рабовите на веќе постојни станбени блокови (инклузивното детско игралиште - Веро Тафталиџе) или, пак, во внатрешноста на новоизградени (Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“), чувството на комфор е нарушено од повеќе фактори меѓу кои силно фреквентни сообраќајници, близината на паркинзи за автомобили, отсуството на високо зеленило, близината на станбените објекти и сл. Еден значаен фактор за комфорноста при престој во отворените јавни простори – јавните чешми, е отсутен во речиси сите случаи и значително го намалува квалитетот на престојот во нив.

Повеќе фактори придонесуваат за чувството на

безбедност на еден простор. Кај набљудуваните простори тематскиот прашалник детектира планерски и проектантски постапки кои придонесуваат за безбедноста во рамките на отворените јавни простори, но и состојби кои придонесуваат за намалена безбедност на корисниците. Од позитивните планерски постапки може да се издвојат позиционирањето на овие простори во внатрешноста на станбените блокови што создава безбедна средина, особено за најмладата група корисници – децата (како што се скверот и детско игралиште „Нерези“, детското и спортско игралиште „Славка Недиќ“, Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“), а сигурност за нивните родители, додека од проектантските – третманот и материјализацијата на различните површини во согласност со функцијата и издвојувањето на детските игралишта со зелени заштитни појаси со ниско или средно зеленило.

Дали обработката на површините наменети за движење на корисниците е (избери ги оние квалитети кои соодветствуваат за конкретниот)?

6 одговори

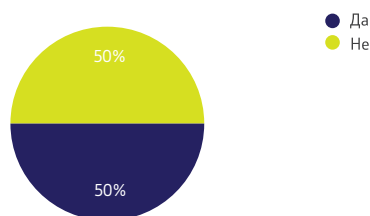

Спротивната планерска постапка, пак, – поставувањето на јавните отворени простори на рабовите на станбените населби, односно покрај главните сообраќајни правци, создава сериозен предизвик во функционирањето на разгледуваните простори (зелен сквер „Марче паркче“, инклузивното детско игралиште - Веро Тафталиџе). Кај нив предизвик е да се контролира движењето на децата и нужно бара оградување на просторите, изискува обезбедување

на овие простори од можни продори од сообраќајниците, неопходно е да се обезбеди природен филтер за отпадните материји произведени на сообраќајниците, но и за звучното загадување итн.

Дали јавниот простор е лоциран до високофреквентна сообраќајница (доколку да, означи ја соодветно на скицата)?

6 одговори

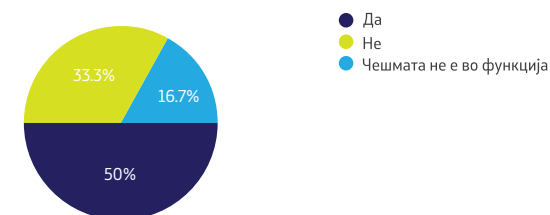

Од друга страна, издвојувањето на функциите со физички бариери што од различни причини е сè почеста проектантска практика (ниско грмушесто зеленило, ниски и високи метални огради), има двоен ефект – зголемување на безбедноста за околните минувачи кај спортските игралишта, обезбедување на децата под пет години од разни упади од непосредната околина и обратно, но истовремено отежнување на пристапноста до различните функции, временски контролирано користење на просторот, сегрегација на корисниците итн.

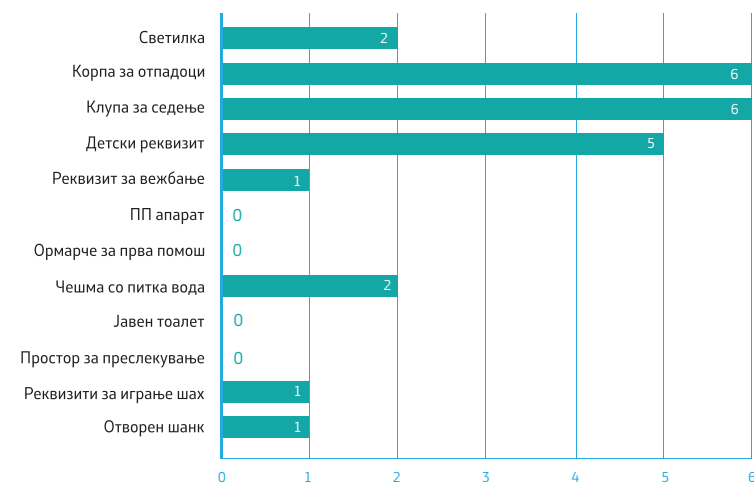
Кон темата безбедност се надоврзува и опременоста на јавните отворени простори, квалитетот на опремата поставена во овие простори како и нејзината состојба. Од забележаното, со прашалникот може да се заклучи дека во 50% од разгледуваните случаи опремата е во неисправна состојба, иако се работи за новоформирани простори (не постари од 5 години), додека кај дел од опремата за спортување и играње има опасност од повреда при користење и сл.

Дали сите елементи од урбаната опрема се во функција?

6 одговори

Но, значајно е да се издвои и отсуството на есенцијални елементи за противпожарна заштита, кутии за прва помош, простори за мајки и деца, јавни тоалети, чешми итн.

За безбедноста секако придонесува соодветното осветлување на овие простори во вечерните часови. Парцијалната покриеност со елементи за осветлување, но и неисправноста на дел од опремата за осветлување, забележано кај дел од разгледуваните простори, придонесува

за намаленото чувство на безбедност, но и за појава на разни девијантни активности кои резултираат со дополнителна деградација на самите простори и нивната опрема.

Дали јавниот простор е осветлен навечер (означи ги изворите на светлина соодветно на скицата)?

6 одговори

Кај повеќето од шесте разгледувани случаи се забележува присуство на парковско зеленило воспоставено пред внесувањето на новите содржини (како на пример, сквер и детско игралиште „Нерези“, детското и спортско игралиште „Славка Недиќ“). Дел од новооформените простори се внесени во површини планирани како заштитно зеленило на главните сообраќајни правци во населбите (зелен сквер „Марче паркче“) што создава бројни конфликтни ситуации. Кај дел од разгледуваните простори (Урбан парк покрај ул. „Пандил Шишков“), забележаниот недостиг на зеленило е причина за намален комфор, зголемена врева создадена при користењето на просторот и сл. Таму каде што пред формирањето на новиот јавен простор било воспоставено високо зеленило, новите функции се подредени на парковската функција, иако во парковите често не се дефинирани патеки за движење и истите не се соодветно опремени со одморалишта и светлечки елементи. Генералниот впечаток е дека површините под зеленило се задоволително одржани, иако хигиената во овие простори е на исклучително ниско ниво со оглед на отсуството или деградираната опрема за одлагање отпадоци, како и поради отсуството на институционална контрола.

Заклучни белешки и препораки

- 1. Активацискиот потенцијал на отворените јавни простори** во станбените населби се потврдува преку вкрстената анализа на податоците од спроведената анкета за стационарните активности и тематскиот прашалник. Очигледно е, а со истражувањето поткрепено, дека отворените јавни простори го мотивираат раздвижувањето на граѓаните надвор од нивното живеалиште во непосредниот отворен простор и ја поттикнуваат социјалната кохезија во соседствата. Притоа, може да се забележи дека бројот на корисниците, присуството на одредени возрасни групи, како и зачестеноста на одредени активности се директна функција на содржината на овие простори, нивната материјална состојба, нивната пристапност и нивниот непосреден контекст.
- 2. Непостоењето на системски пристап во поглед на именување и категоризирање на јавните отворени простори** се јавува како значаен недостаток евидентиран во комуникацијата на општините и градот со јавноста. Оваа појава се должи на различни причини, меѓу кои: отсуство на внатрешна и меѓуопштинска комуникација, отсуство на законски воспоставена јасна планерска терминологија која ќе ги означи и ќе ги дефинира појавите кои се во релација со проблематиката на јавните простори, а поконкретно јавните отворени простори итн.
- 3. Конкурс за уредување на јавните простори** не е нова ниту непозната практика. Напротив, во минатото била често применувана за територијата на градот Скопје. Истражувањето покажува дека таа практика денес или воопшто не постои, или, пак, се јавува само во исклучителни случаи. Конкурсите кои биле расписани

во две од разгледаните општини биле за избор на идејни решенија, но во ниту една општина не е распишан анкетен конкурс во согласност со кој би се изработила програмата за предвидените јавни простори.

4. Планирањето и проектирањето на јавните отворени простори е често стихично, непредвидливо и не ги следи потребите кои произлегуваат од станбената изградба, а конечно и од современиот начин на живот. Може да се претпостави дека отворениот јавен простор се планира и се проектира во согласност со програми подготвени од самите општини и често со ограничено учество на надворешни претставници од архитектонската фела, невладини организации или, пак, локалното население. Планирањето и проектирањето на јавните простори е несензитивно кон повеќе групи корисници, а особено кон најчестиот пар мајка-дете. Во просторите недостасуваат основни утилитарни елементи, како што се чешми, јавни тоалети, простори за преоблекување, итн.

5. Планирањето и проектирањето на овие простори е поистоветено со процес на јавна набавка чиј конечен производ не е предмет на широка дискусија меѓу сите засегнати страни. Овие состојби резултираат со:

- Ограничен број на категории на отворени простори (пешачките улици, плоштадите, едукативните катчиња, утилитарните површини итн. се присутни во независен број)
- Отсуство на иновација и унапредување кај јавните отворени простори
- Лимитираност на модусите за едукација на најмладата популација преку отворените јавни простори
- Краток циклус на употреба на опремата во овие простори
- Ограничени процеси на социјална кохезија и повторливост кај групите корисници, без можност за

отстапки, приспособливост и отвореност кон нови кориснички обрасци итн.

- Генеричко опремување на просторот кое не произлегува од конкретни потреби

6. Формирањето и инкорпорирањето на интердисциплинарни тимови во процесот на програмирање, планирање, проектирање и изградба на овие простори и соработката меѓу надлежните институции може да биде добра основа за значително унапредување на состојбата со јавните отворени простори – еден од најзначајните аспекти од живеењето во урбаните средини. Овие тимови би можеле полесно да ги идентификуваат предизвиците при:

- димензионирањето на овие простори – следење на трендовите на градба и почитување на стандардите за планирање и проектирање на јавни отворени простори,
- позиционирањето на овие простори – елиминирање на практиката за пренамена на несоодветни површини, како што се одредени наменски зони (заштитно зеленило, парк и сл.), во категории на простори кои би го надополниле домувањето во рамките на станбените блокови итн.
- интеграцијата на јавните отворени простори во единствен систем на јавни простори на ниво на соседството и на ниво на градот

6. Прашалник

■ Лична карта

со општи податоци

Назив на јавен простор:

Улица/Населено место:

Општина:

КП:

Координати:

Површина:

Година на изведба:

Буџет:

Скица

Определете го јавниот простор според категоријата/категиорите кои се среќаваат:

- ☐ Сквер
- ☐ Детско игралиште
- ☐ Спортско игралиште
- ☐ Одморалиште (летниковец)
- ☐ Парк
- ☐ Парк за миленици
- ☐ Пешачка улица
- ☐ Друго (наведи)

Инвеститор/-и:

- ▣ Град Скопје
- ▣ Општина
- ▣ Донација
- ▣ Приватен инвеститор (наведи)

Надлежност за одржување:

- Град Скопје
- Општина _____
- Друго (наведи)

Начин на спроведување на постапката за избор на идејно решение:

- ☐ Конкурс за избор на идејно решение
- ☐ Јавна набавка
- ☐ Донација
- ☐ Друго (наведи)

* Овој образец се дополнува со 2-3 фотографии од јавниот простор.

■ Пристапност

Назив на јавен простор:

Улица/Населено место:

Скица

1. Дали јавниот простор е означен како инклузивен?
☐ Да
☐ Не
☐ Друго (образложи) _____
2. Дали пристапот од непосредната околина до јавниот простор е со континуирани нивелети, поволни за лица со помагала за движење и родители со детски колички?
☐ Да
☐ Не
☐ Друго (образложи) _____
3. Дали пристапот до содржините на јавниот простор е со континуирани нивелети, поволни за лица со помагала за движење и родители со детски колички?
☐ Да
☐ Не
☐ Друго (образложи) _____

4. Доколку да, за каков вид на регулатори станува збор?

5. Оценете го нивото на одржуваност на просторот (пр. искосена трева, исчистен отпад, лисја и сл.)?

- Ниско
- Средно
- Високо

6. Дали јавниот простор располага со засенчувачи? Доколку да, означи ги соодветно на скицата.

Природни

Вештачки

- Да □ Да
□ Не □ Не

7. Ако да, во кој дел од денот е просторот засенчен?

- пред 12 часот
- помеѓу 12 и 17 часот
- по 17 часот

* Овој образец се дополнува со 2-3 фотографии, како дополнување на одговорот на секое од прашањата.

■ Безбедност

Назив на јавен простор:

Улица/Населено место:

Скица

1. Дали јавниот простор е лоциран до високофреквентна сообраќајница (доколку да, означи ја соодветно на скицата)?

- ▣ Да
- ▣ Не

2. Доколку јавниот простор со наоѓа во близина или граничи со каква било сообраќајница, наведете дали постои бариера помеѓу двете?

- ▣ Да
- ▣ Не

3. Дали различните функции во рамки на јавниот простор се издвоени една од друга и на каков начин (да се прикаже соодветно на мапа)?

- ▣ Да
- ▣ Не

- Извор на вештачка светлина (светилки, канделабри, и сл.)
- Корпи за отпадоци
- Клупи за седење
- Детски реквизити*
- Реквизити за вежбање
- ПП апарат
- Ормарче за прва помош
- Чешма со питка вода
- Јавен тоалет
- Штанд/Наменски за пресоблекување на деца или бебиња
- Друго (наведи) _____

■ Зеленило

Назив на јавен простор:	Улица/Населено место:

Скица

1. Дали во рамки на јавниот простор има високостеблесто зеленило (доколку да, означи ги позициите соодветно на скицата)?

- ▣ Да
- ▣ Не

2. Дали во рамки на јавниот простор има нискостеблесто зеленило (доколку да, означи ги позициите соодветно на скицата)?

- ▣ Да
- ▣ Не

3. Дали во рамки на јавниот простор има тревни површини (доколку да, означи ги површините соодветно на скицата)

- ▣ Да
- ▣ Не

* Овој образец се дополнува со 2-3 фотографии, како дополнување на одговорот на секое од прашањата.

4. Дали во рамки на јавниот простор има саксиско зеленило (доколку да, означи ги позициите соодветно на скицата)?

- ▣ He

□ **отсутвува зеленило**

▣ умерено зеленило

- ▣ изобилува со зеленило

- ▣ Добра

▣ Средна

- ▣ Лоша

☐ Да

- He

□ Друго (образложи) _____

Локација:

Ден:

Време:

[illegible]

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Пол	машки																					
	женски																					
	бебе																					
Возраст	дете до 5 години																					
	лице 6-15 години																					
	лице 16-24 години																					
	лице 25-64 години																					
	лице 64+ години																					
Позиција	стоење																					
	седење - на јавен реквизит																					
	седење - на приватен реквизит																					
	седење - неформално																					
	лежење - клупа																					
	лежење - тревник																					
	движење - наоколу																					
	мирување																					
	движење																					
		само минување																				
Активност	грижа за деца																					
	со миленици																					
	јадење / пиење																					
	продавање																					
	вежбање на справи																					
	спортување																					
	набљудување/сеир																					
	чекање																					
	продавање																					
	користење мобилен																					
	работа на компјутер																					
	играње																					
	разговор																					
	читање и пишување																					
	креативна активност																					
	одмарање																					
Групирање	сам																					
	во пар	дете-дете																				
		дете-негувател																				
		возрасен-асистент																				
		возрасен-возрасен																				
	група	деца																				
		тинејџери																				
		возрасни																				
		мешани																				

белешки

Милка Докузова е архитектка и соосновачка на Граѓанската организација за унапредување на инклузивноста во градовите и градските простори ХУМАНИ ГРАДОВИ Скопје. Работи како проектна координаторка и истражувачка на теми од областа на урбанистичкото планирање, со посебен фокус на партиципативното планирање и политиките за планирање и уредување на јавните простори.

Ана Рафаиловска е архитектка. Работи како асистентка на Институтот за урбанизам при Архитектонски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Докторанд е на матичниот факултет, а научните области кои ги истражува се урбанистичкото планирање и обликување, со особено внимание на јавните простори во станбените населби.

Павел Вељаноски е асистент на Факултетот за архитектура и дизајн при Универзитетот „Американ колеџ Скопје“ и докторанд е на Институтот за географија при Природно-математички факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје со главни области на научен интерес: урбанистичко планирање, регионален развој и ГИС анализа на податоци. Како архитект работи во Проектантското биро к87а од Скопје.

Автори на публикацијата

Милка Докузова
Ана Рафаиловска
Павел Вељаноски

Соработници

Бојана Вучковиќ
Теодора Илиевска
Александар Јанески
Сара Ничота
Зорица Ставрова

Јазична редакција и коректура

Драгана Велковска

Дизајн на публикацијата

Владимир Трајановски

Публикацијата е создадена во рамки на проектот **Communities for Sustainability II** - **Заедници за одржливост II** спроведуван од Здружение за заштита на животните и животната средина „ЕДЕН“ и Граѓанска иницијатива Охрид SOS

Издавањето на публикацијата е поддржано од Фондацијата Хајнрих Бел

Ставовите и мислењата изразени во публикацијата се на авторите и нужно не ги одразуваат официјалните позиции на Фондацијата

 HEINRICH BÖLL STIFTUNG
SARAJEVO
Bosnia and Herzegovina | North Macedonia

 Здружение за заштита на животните и животната средина

OHRID
SOS

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

712.25:728(497.711)"2018/2023"(047.31)

ДОКУЗОВА, Милка

Алатки за евалуација на јавни простори : Преглед на јавни простори и студии на случај : Скопје (2018-2023) / Милка Докузова, Ана Рафаиловска и Павел Вељаноски ; илустратор Владимир Трајановски. - Скопје : Здружение за заштита на животните и животната средина ЕДНАКВОСТ ДОСТОИНСТВО ЕМПАТИЈА НАТУРАЛИЗАМ (Е.Д.Е.Н.), 2023. - 140 стр. : илустр. ; [б. ф.]

Фусноти кон текстот. - Публикацијата е создадена во рамки на проектот Communities for sustainability II - Заедници за одржливост II спроведуван од здружение за заштита на животните и животната средина „ЕДЕН“ и граѓанската иницијатива Охрид SOS. - Финансиер: Издавањето на публикацијата е поддржано од фондацијата Хајнрих Бел

ISBN 978-608-66157-6-5

1. Рафаиловска, Ана [автор] 2. Вељаноски, Павел [автор]

а) Јавни отворени простори -- Стамбени населби -- Скопје -- 2018-2023 -- Истражувања

COBISS.MK-ID 62611461

При истражувачкиот процес се аплицирани веќе востановени алатки за евалуација на јавни отворени простори кои се приспособени на конкретни студии на случај од градот Скопје. Опфатени се активностите на десетте општини во градот, со фокус на обезбедувањето и управувањето со отворените јавни простори. Истражувањето дава преглед на сите јавни отворени простори кои биле вклучени во активностите на анализираните општини во последните пет години. Од добиените податоци е утврдено дека во периодот од 2018 до 2023 година, 61% од документираните јавни отворени простори сметани за нови, всушност настанале со реконструкција на веќе постоечки, додека само 39% се новооформени.